

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет цивільного захисту України
Освітня програма	4289 Цивільний захист
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	263 Цивільна безпека

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет цивільного захисту України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	4289
Назва ОП	Цивільний захист
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Чеберячко Сергій Іванович, Гунченко Оксана Миколаївна, Тарнавський Андрій Богданович, Вакал Юлія Сергіївна, Бородіна Наталія Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.04.2021 р. – 23.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://nuczu.edu.ua/ukr/osvita/systema-zabezpechennia-iakosti-osvity/96-osvitnia-diialnist/3385-stupin-bakalavra>

Програма візиту експертної групи <https://nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/arkhiv-novyn/3737-do-uvagi-2>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» першого рівня вищої освіти (далі ОП) відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». Її унікальність полягає у впровадженні інноваційних науково-методологічних основ ризик-управління на потенційно небезпечних об'єктах та об'єктах підвищеної небезпеки, що базується на циклі «спостерігай – аналізуй – вирішуй – дій», тобто всебічному аналізі потенційних небезпек інфраструктури, можливих шляхів розвитку небезпечних подій та ситуацій на основі побудови абстрактних моделей небезпечних процесів, що в сукупності дозволяє отримати раціональний алгоритм дій у критичній ситуації. ОП орієнтована на практичну підготовку здобувачів вищої освіти, що забезпечено, як залученням професіоналів-практиків, експертів сфери цивільного захисту, представників органів та підрозділів служби цивільного захисту, а також фаховим науково-педагогічним персоналом та потужною матеріально-технічною базою, що у поєднанні з інноваційними методами навчання, 3D онлайн-тренажерів, ділових та рольових ігор дозволяє досягти встановлених цілей освітньою програмою.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До основних сильних сторін та позитивних практик освітньо-професійної програми, які підкреслюють її унікальність можна віднести ефективну взаємодію зі стейкхолдерами, що в цілому дозволяє швидко враховувати виклики сьогодення у сфері цивільного захисту, тенденції розвитку запобіжних заходів і засобів, змін у законодавчій та нормативно-правовій базі; наявність програмних тренажерів, мультимедійних навчальних посібників, значно підсилює позиції ОП з формування практичних навичок здобувачів вищої, які потім закріплюються під час виїзних занять та проходження практики (стажування) у підрозділах ДСНС України. Крім того, до сильної сторони ОП слід віднести унікальні 3D- тренажери та макети, таких як «Смуга психологічної підготовки рятувальника» та вогневий тренажер контейнерного типу, а також сучасне обладнання і аварійно-рятувальної техніки. В навчальному процесі застосовуються інноваційні методи навчання (ділові та рольові ігри, тренінги, лекції-дискусії), які підвищують рівень засвоєння навчального матеріалу. Загалом за ОП визначено сім сильних сторін та двадцять шість позитивних практик.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група під час акредитації ОП виявила лише одну слабку сторону та 18 недоліків в ОП та в освітньому процесі при її реалізації, більшість із них мають технічний характер, деякі пов'язані із описом процедур в нормативних документах ЗВО. Зокрема, освітні компоненти загальної підготовки переважно забезпечують формування тільки однієї загальної компетенції тоді як у нормативних документах ЗВО не визначена класифікація видів практик (навчальна, ознайомча, виробнича тощо), до того ж у силабусах навчальних дисциплін в частині їх обсягів існують відмінності від навчального плану (ідентифіковано як технічна помилка, оскільки обсяги, які визначені навчальними планами, відповідають обсягам ОП), а також незначна кількість вибіркового дисциплін, що пропонуються здобувачам для вибору. Експертна група звернула увагу на слабкий механізм та процедуру залучення до розробки ОП зацікавлених сторін, особливо відсутність повноваження студентського самоврядування щодо їх прав та обов'язків в перегляді ОП. Зважаючи на виявлені недоліки були запропоновані рекомендації для удосконалення ОП до яких слід віднести поглибити унікальність ОП, розробити форми опитувань для роботодавців з оцінки професійного рівня випускників в частині досягання ними програмних результатів навчання, при перегляді ОП провести більш деталізований аналіз забезпечення освітніми компонентами компетентностей і програмних результатів навчання, розширити базу вибіркового дисциплін та розробити зведений каталог (реєстр) вибіркового дисциплін, застосувати до процесу визнання оцінок результатів навчання у іноземних ЗВО спеціальні міжнародні системи переведення оцінок, наприклад, «EGRACONS», удосконалити документи ЗВО в частині залучення до розробки ОП зацікавлених сторін.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньо-професійної програми «Цивільний захист» (далі ОП) визначені її метою і базуються на місії Національного університету цивільного захисту України (НУЦЗ України): https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/nuczu/strategiya_rozvitku_2020_2030.pdf (затверджено протоколом Вченої ради НУЦЗ України від 29.11.2019 № 3). Мета ОП полягає у підготовці фахівців, які мають оволодіти компетентностями, потрібними для створення і підтримання здорових та безпечних умов праці, життєдіяльності людини, забезпечення цивільного захисту, техногенної безпеки, реагування на надзвичайні ситуації та ліквідацію їх наслідків, а також для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, здійснення державного нагляду (контролю) з питань цивільного захисту, здійснення інженерного захисту територій. Місія Університету направлена на поширення знань у природничій, технічній, суспільній і гуманітарній наукових сферах, пов'язаних із забезпеченням цивільного захисту населення і територій України. Наукова стратегія НУЦЗ України відображена на сайті ЗВО (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/nuczu/strategiya_rozvitku_2020_2030.pdf). Аналіз даної наукової стратегії показав, що цілі ОП корелюються за її основними напрямками. Стратегія розвитку ЗВО (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nauka/naukova-stratehiia-universytetu>) полягає у забезпеченні високої якості освітнього процесу для надання здобувачам вищої освіти знань, умінь та навичок на рівні найкращих світових стандартів відповідно до потреб суспільства та сфери цивільного захисту, що і реалізується в рамках досягнення цілей ОП. Таким чином, експертною групою (далі – ЕГ) зроблено висновок, що цілі ОП в повній мірі корелюються зі стратегією ЗВО та сприяють фаховій підготовці здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». ЕГ визначила, що унікальність ОП «Цивільний захист» полягає у впровадженні інноваційних науково-методологічних основ ризик-управління на потенційно небезпечних об'єктах та об'єктах підвищеної небезпеки, що базується на циклі «спостерігай – аналізуй – вирішуй – дій», тобто всебічному аналізу інфраструктури, можливих шляхів розвитку небезпечних подій, побудови абстрактних моделей небезпечних процесів, що в сукупності дозволяє отримати раціональний алгоритм дій в критичній ситуації.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, оскільки стейкхолдери приймають активну участь в удосконаленні цілей освітньої програми та програмних результатів навчання. Одним із елементів співпраці учасників освітнього процесу є опитування здобувачів вищої освіти (<http://cz.nuczu.edu.ua/op-ncp/18-kafedra-nahliadovo-profilaktychnoi-diialnosti/365-rezultati-opituvannya-zdobuvachyv-shchodo-yakosti-osvitnoji-programi-tsvivilnij-zakhist-bakalavrat>), іншим – обговорення ОП з представниками практичних підрозділів ДСНС України і академічною спільнотою на круглих столах, засіданнях, конференціях тощо (витяги з протоколів засідання вченої ради факультету цивільного захисту від 17.05.2019 № 9, від 24.09.2019 № 1, від 13.03.2020 № 7, від 22.07.2020 № 11, від 25.11.2020 № 3, від 25.03.2021 № 7, протоколи засідання робочої групи зі спеціальності 263 «Цивільна безпека» від 29.06.2020 № 4, від 25.03.2021 № 6). Результати зустрічей під час онлайн візиту підтвердили проведення опитувань серед здобувачів освіти, а також залучення курсантів і студентів, НПП, роботодавців та випускників до обговорення цілей освітньої програми та її програмних результатів навчання на засіданнях кафедри, засіданнях вченої ради Університету та інших заходах. Це підтверджено динамікою змін у програмних результатах навчання в редакціях освітньої програми 2018 року, 2019 року та 2020 року.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз цілей ОП та її програмних результатів навчання показав, що вони враховують специфіку визначених в ОП професій та відповідних службових обов'язків. Це досягнуто за рахунок співпраці з роботодавцями (наказ ДСНС України від 05.12.2018 № 707 «Про затвердження Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників у сфері цивільного захисту»). Програмні результати навчання, що визначені в стандарті освіти та відповідно в ОП, мають чіткий галузевий контекст і сприяють розвитку спеціальності. Програмні результати навчання, як ті що визначені відповідним стандартом вищої освіти і ОП, так і додаткові, які визначені в ОП, враховують галузевий контекст, а саме виконання робіт передбачених Кодексом цивільного захисту України, як структурними підрозділами ДСНС України, так і організаціями та підприємствами незалежно від їх форми власності і підпорядкування, що в свою чергу дозволяє в певній мірі врахувати і регіональний контекст. Оскільки програмні результати навчання передбачають проведення практичних занять з використанням сучасної аварійно-рятувальної техніки і устаткування спеціального призначення, то це робить випускників ОП конкурентоспроможними на ринку праці. При формуванні цілей та програмних результатів навчання враховано досвід вітчизняних програм ЗВО з підготовки бакалаврів за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», зокрема: ОП «Цивільний захист» (<https://ldubgd.edu.ua/content/civilnij-zahist>), ОП «Охорона праці» (<https://ldubgd.edu.ua/content/ohorona-praci>), ОП «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт» (<https://ldubgd.edu.ua/content/inzhenerne-zabezpechennya-sapernih-pirotehnicnih-ta-vibuhovih-robot>) Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, ОП «Цивільна безпека» (https://start.nuwm.edu.ua/bakalavr/item/tsyvilna-bezpeka?category_id=310) Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне) та інших. Також проектною групою враховувався досвід іноземних ОП, що мають освітньо-професійну орієнтацію щодо попередження та

ліквідації надзвичайних ситуацій і пожеж: Люблінська політехніка (республіка Польща), Університет техніки Жиліна (м. Жиліна, Словаччина), Академія МНС Республіки Азербайджан (м. Баку, Азербайджан); Університет цивільного захисту МНС Білорусі (м. Мінськ, Республіка Білорусь). Цей досвід був використаний при визначенні ПРН 27 – ПРН 35.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Проведений аналіз стандарту вищої освіти України за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 № 1170) та ОП «Цивільна безпека» редакції 2019 року та редакції 2020 року показав, що ОП зазначених років дозволяють досягти результатів навчання, визначених зазначеним вище стандартом, у тому числі за рахунок викладання освітніх компонентів: «Техногенна безпека технологічних процесів», «Небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження», «Основи спеціальної та військової підготовки», «Нормативно-правове регулювання у сфері цивільного захисту», «Інженерний захист населення та територій», «Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння пожеж», «Природні та техногенні загрози», «Аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи» та ін. Стандарт вищої освіти включає 26 результатів навчання, і вони включені у повній відповідності до ОП редакції 2019 року та редакції 2020 року. Також ОП редакції 2019 року та редакції 2020 року мають додаткові програмні результати (ПРН 27 – ПРН 35), які направлені на забезпечення цілей ОП, в чому полягає і унікальність даної ОП. Однак ЕГ відмічає не суттєве наповнення освітніх компонентів ОК11 «Вища математика», ОК12 «Фізика», ОК14 «Хімія» саме фаховою складовою із забезпечення програмних результатів навчання за ОП, що ставить під сумнів віднесення цих освітніх компонентів до циклу професійної підготовки. Зустрічі експертної групи зі здобувачами вищої освіти, з випускниками ОП та їх роботодавцями дають змогу зробити висновок, що результати навчання, які визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, досягаються у достатній мірі.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: не визначено. Позитивні практики: 1. Створена дієва система взаємозв'язків з замовником та роботодавцями, яка базується на постійній комунікації із зацікавленими сторонами через різні майданчики з метою удосконалення освітніх програм та освітнього процесу в цілому. 2. В ЗВО існує практика проведення на засіданнях студентської ради Університету періодичні заслуховування та розгляд пропозицій, що надійшли від здобувачів вищої освіти (в рамках удосконалення освітніх програм). Зазначена процедура підкріплена і нормативною базою ЗВО – «Положення про студентське самоврядування НУЦЗ України». 3. Функціонування на сайті ЗВО у відкритому доступі допоміжного ресурсу «Обговорення проектів освітніх програм», який працює в режимі реального часу, а уповноважена особа від ОП надає відповідь та підтримує дискусію. 4. Створення робочої групи за ОП, до складу якої входять: члени проектної групи ОП, роботодавці, здобувачі вищої освіти та випускники.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: Недоліки: 1. В ОП та у відомостях самооцінювання не прописана унікальність ОП. Рекомендації щодо удосконалення: 1. В розділі ОП «Особливості програми» надати її унікальність. 2. Провести аналіз освітніх компонентів ОК11 «Вища математика», ОК12 «Фізика», ОК13 «Хімія» щодо їх відповідності циклу професійної підготовки. 3. Розробити форми опитувань для роботодавців з оцінки професійного рівня випускників в частині досягання ними програмних результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП за критерієм 1 відповідає рівню В, що підтверджено відповідністю ОП визначеним підкритеріям, а саме: ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії НУЦЗ України; при формуванні цілей та програмних

результатів навчання враховано досвід вітчизняних програм за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», а також досвід іноземних ОП, що мають освітньо-професійну орієнтацію щодо попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій і пожеж; при формуванні цілей та програмних результатів навчання враховано позиції та потреби заінтересованих сторін, тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого контексту; освітня програма у повній мірі дозволяє досягти результатів навчання визначених у стандарті вищої освіти України за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Виявлена слабка сторона щодо невідповідності освітніх компонентів ОК11 «Вища математика», ОК12 «Фізика», ОК14 «Хімія» циклу професійної підготовки не є критичною, оскільки це не впливає на якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС відповідає вимогам законодавства України і стандарту вищої освіти України за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» галузі знань 26 «Цивільна безпека» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (240 кредитів ЄКТС). Розподіл кредитів ЄКТС між обов'язковими і вибірковими компонентами становить 174 і 66 кредитів ЄКТС відповідно. Дане співвідношення (72,5 / 27,5) цілком відповідає вимогам Закону України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту» (п. 15, стаття 62), у якому визначено, що вибіркові дисципліни мають становити не менше 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. Крім того, обсяг ОП та окремих її компонентів в НУЦЗ України додатково регулюється документом ЗВО «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/57.pdf). Проте слід зауважити, що хоча обсяги, які визначені навчальними планами, відповідають обсягам ОП, деякі силабуси навчальних дисциплін мають відмінності від навчального плану. Наприклад, в силабусі предмету «Інженерний захист населення та територій» зроблено технічну помилку: у навчальному плані – 5 кредитів ЄКТС, 6 семестр, а у силабусі навпаки – 6 кредитів ЄКТС, 5 семестр. У силабусі предмету «Рятувальна та загальна фізична підготовка» виявлено неточності: у навчальному плані – 17,5 кредитів ЄКТС, 8 семестр екзамен, 1-7 семестр заліки; а у силабусі – 9 кредитів ЄКТС, 1-6 семестр, у 6 семестрі залік. Під час роботи з документами представниками ЗВО було підтверджено, що виявлені недоліки є технічними помилками, які будуть усунені в короткий термін.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП та навчальних планів показав, що ОП має достатньо чітку структуру і рівномірний розподіл навчального навантаження за семестрами і роками навчання. Освітні компоненти ОП викладаються в логічній послідовності про що свідчить структурно-логічна схема ОП та силабуси навчальних дисциплін (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/op-npd/18-kafedra-nahliadovo-profilaktychnoi-diialnosti/300-sillabusi-za-osvitno-profesijnoyu-programoyu-tsvivilnij-zakhist>) в яких міститься інформація про набуття компетентностей та програмних результатів навчання, пререквізити і постреквізити, а також календарно-тематичний план викладання дисципліни. «Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи у галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальність – 263 «Цивільна безпека» освітньо-професійна програма Цивільний захист за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти» (<http://cz.nuczu.edu.ua/images/npd1/36.pdf>) мають чітку направленість на досягнення цілей ОП та її програмних результатів навчання. Таким чином, зроблено висновок, що освітні компоненти, включені до освітньої програми в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. У майбутньому при удосконаленні силабусів доречно вказувати порядковий номер компетентностей та програмних результатів, що значно спростить для здобувачів розуміння взаємозв'язку елементів освітньої програми та силабусів. Для прикладу, в силабусі ОК «Культура безпеки» не наведено номер компетентностей, а в силабусі ОК «Вища математика» та ОК «Фізика» не наведено номери компетентностей і номери програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній галузі заявленої для неї спеціальності, що відображено в меті і характеристиці ОП, її компетентностях, програмних результатах навчання та освітніх компонентах. Освітні компоненти ОП дозволяють здобувачам вищої освіти оволодіти сучасними методами контролю і прогнозування надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, методами реалізації безпекової діяльності, методами ведення документації в рамках фаху, а також пройти теоретичну і практичну підготовку за напрямом «Цивільний захист». Загальний обсяг навчального навантаження складає 240 кредитів ЄКТС (7200 год). У ОП на цикл дисциплін обов'язкової підготовки відведено 174 кредити ЄКТС (72,5 %). З них на фахові дисципліни припадає 137,5 кредитів ЄКТС (57,3 %).

Фундаментальні обов'язкові дисципліни становлять 36,5 кредитів ЄКТС (15,2 %). Усі вони забезпечують формування фахових компетентностей здобувачів вищої освіти.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії курсантів і студентів у НУЦЗ України регламентовано документом ЗВО «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України» (наказ НУЦЗ України від 19.03.2021 № 57) (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/57.pdf). Основним напрямом формування індивідуальної програми здобувача вищої освіти є вибіркові дисципліни із загальним обсягом 66 кредитів ЄКТС (27,5 % від загального обсягу кредитів ОП). У ОП зазначено загальний обсяг вибіркових дисциплін, а їх перелік надається на сайті ЗВО (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/op-npd/18-kafedra-nahliadovo-profilaktychnoi-diialnosti/303-sillabusi-za-osvitno-profesijnoyu-programoyu-tsivilnij-zakhist-vibirkovi-distiplini>), на цій же сторінці сайту є можливість ознайомитись з силабусами вибіркових навчальних дисциплін. Здобувачі вищої освіти через особистий кабінет обирають будь-які з навчальні дисципліни на кожен рік навчання (крім першого року навчання на перший семестр) із запропонованого переліку – 12 дисциплін, що не обмежує вибір здобувачів, оскільки інші кафедри ЗВО мають перелік розроблених вибіркових дисциплін за іншими ОП. Для інформативності і зручності у процедурі вибору Університет розробив «Порядок забезпечення індивідуального вибору навчальних дисциплін», який наведено на сайті ЗВО (<https://nuczu.edu.ua/uk/osvita/dopomoha-zvo>). При цьому для кращого розуміння і полегшення процедури вибору дисципліни на сайті ЗВО наведено приклад процедури вибору (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/dis.pdf). Запис на навчальні дисципліни і формування індивідуального плану здобувача вищої освіти проходить на наступний навчальний семестр у відповідні терміни згідно «Зведеного графіку освітнього процесу на навчальний рік» (за 2 місяці до кінця поточного року) і оголошується начальником факультету, що підтверджено у фокус групах під час онлайн візиту. Виходячи з наведеного вище експертною групою зроблено висновок, що структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, у тому числі через індивідуальний вибір навчальних дисциплін і тем кваліфікаційних робіт.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти у НУЦЗ України здійснюється згідно вимог п. 6.14 «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/57.pdf). Для закріплення отриманих під час навчання компетентностей у ОП передбачено 6 кредитів ЄКТС практичної підготовки. Під час проходження практичної підготовки у вигляді переддипломної практики (стажування) (8-ий навчальний семестр) у здобувачів вищої освіти формуються відповідні програмні компетентності (K15, K21, K22, K25, K32, K34). Базами переддипломної практики є підрозділи ДСНС України або НУЦЗ України. Для підвищення рівня практичної підготовки курсанти і студенти здійснюють виїзні заняття до функціонуючих промислових об'єктів м. Харкова (АТ «ТурбоАтом» (Харківський турбінний завод), КП «Харківський метрополітен», «Агромол» (Харківський молочний комбінат), нафтобаза ТОВ «ХНБ-РЕЗЕРВ» (<http://edu-mns.org.ua/ukr/news/?id=9524>) та ряд інших).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Онлайн-зустріч з науково-педагогічним персоналом та здобувачами вищої освіти дала змогу встановити, що в Університеті в цілому і на кафедрі наглядно-профілактичної діяльності зокрема, приділяється значна увага розвитку soft skills, що є частиною реалізації основних цілей ОП. Насамперед комунікаційні навички курсанти і студенти отримують під час вивчення як обов'язкових дисциплін ОП («Філософія», «Іноземна мова», «Політологія», «Культурологія», «Культура безпеки», «Підготовка з надання домедичної допомоги»), так і вибіркових («Організація служби підрозділів цивільного захисту», «Педагогіка та педагогічна психологія», «Психологія забезпечення професійної діяльності»). Спілкування зі здобувачами вищої освіти показує, що вони приділяють особливу увагу розвитку своїх професійних, комунікативних та міжособистісних навичок. Значну роль у формуванні soft skills курсантів відіграє той факт, що вони перебувають на повному державному утриманні і сумісне проживання та проведення часу на самопідготовці сприяє згуртованості і роботі у команді. Крім того слід відзначити, що soft skills у здобувачів вищої освіти формуються внаслідок: їх участі у наукових конференціях (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nauka/konferentsii>), Всеукраїнських студентських олімпіадах (<https://www.dsns.gov.ua/ua/Ostanni-novini/83781.html>), Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nauka/vseukrainskyi-konkurs-studentskykh-naukovykh-robot>); проведення різноманітних науково-пізнавальних зустрічей, круглих столів (<http://edu-mns.org.ua/ukr/conferences/?id=170>), спортивних і культурно-масових заходах тощо. В цілому для здобувачів вищої освіти у НУЦЗ України створено сприятливе культурне, освітнє та соціально-психологічне середовище для формування всебічно розвиненої особистості.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На даний момент професійні стандарти професій, які зазначені в ОП, відсутні.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Під час аналізу навчального плану (<http://cz.nuczu.edu.ua/images/npd/npd111.pdf>) було встановлено, що тижневе аудиторне навантаження для здобувачів вищої освіти очної форми навчання становить: I семестр – 25,5 год, II семестр – 28,5 год, III семестр – 16,5 год, IV семестр – 23,5 год, V семестр – 13,5 год, VI семестр – 23,5 год, VII семестр – 16,5 год і VIII семестр – 26,5 год. У структурі кредитів ЄКТС обсяг сумарного аудиторного навантаження загального і професійного блоку становить 5220 год, з яких для самостійної роботи відводиться 2820 год. Для вибіркового блоку обсяг сумарного навантаження становить 1980 год. Співвідношення між аудиторною і самостійною роботою перебуває в межах 30-50 %. Експертна група дійшла до висновку, що фактичне навантаження здобувачів вищої освіти дає змогу досягти програмних результатів навчання і відповідає нормативним вимогам. Здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування підтвердили готовність керівництва кафедри до покращення організації аудиторної і самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти в рамках ОП «Цивільний захист» не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: 1. Для інформативності і зручності у процедурі вибору вибіркового дисциплін Університет розробив «Порядок забезпечення індивідуального вибору навчальних дисциплін», який наведено на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони. 1. Не суттєве наповнення освітніх компонентів ОК11 «Вища математика», ОК12 «Фізика», ОК14 «Хімія» саме фаховою складовою із забезпечення програмних результатів навчання за ОП, що ставить під сумнів віднесення цих освітніх компонентів до циклу професійної підготовки. Недоліки: 1. Освітні компоненти загальної підготовки переважно забезпечують формування тільки однієї загальної компетенції. 2. В документах ЗВО не визначена класифікація видів практик (навчальна, ознайомча, виробнича тощо), які впроваджуються в НУЦЗ України. 3. Деякі силабуси навчальних дисциплін в частині їх обсягів мають відмінності від навчального плану (ідентифіковано як технічна помилка, оскільки обсяги, які визначені навчальними планами, відповідають обсягам ОП). 4. Незначна кількість вибіркового дисциплін, що пропонується в університеті для вибору здобувачам вищої освіти. Рекомендації щодо удосконалення: 1. При перегляді ОП провести більш деталізований аналіз забезпечення освітніми компонентами компетентностей і програмних результатів навчання. 2. Удосконалити нормативну базу ЗВО надавши класифікацію видів практик (навчальна, ознайомча, виробнича тощо) та визнавши можливість їх запровадження через вибірково складову. 3. Розширити базу вибіркового дисциплін та розробити зведений каталог (реєстр) вибіркового дисциплін, що можуть бути обрані здобувачами вищої освіти будь-якої освітньої програми Університету з зазначенням логіки та послідовності їх викладання, можливістю вибору у конкретному семестрі навчального року, обсягу в кредитах ЄКТС та форми контролю. 4. Переглянути силабуси навчальних дисциплін в частині їх обсягів. 5. В подальшому при удосконаленні силабусів навчальних дисциплін доречно вказувати порядковий номер компетентностей та програмних результатів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП відповідає рівню В за критерієм 2, оскільки вона має позитивні практики, а також: загальний обсяг освітньої програми (відповідно до її змісту та навчального плану) відповідає вимогам ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» і вимогам відповідного стандарту вищої освіти, дозволяє досягти цілі та програмні результати навчання і реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів вищої освіти; зміст ОП в частині освітньої складової має чітку структуру та логічну послідовність і відповідає предметній області спеціальності «263 Цивільна безпека»; структура ОП передбачає можливість формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок наявності у навчальних планах вибіркових компонентів в обсязі 66 кредитів ЄКТС (27,5 % від загального обсягу ОП); ОП в цілому направлена на розвиток соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Визначені недоліки не є критичними і можуть бути усунуті у досить короткі терміни, а також вони не впливають на якість реалізації ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

ЕГ визначає, що «Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Національному університеті цивільного захисту України в 2021 році» (далі – Правила прийому) є чіткими та зрозумілими і в них не містяться дискримінаційні положення. Правила прийому розміщені на сайті НУЦЗ України у вкладці «Абітурієнту» (<https://nuczu.edu.ua/ukr/abituriientu>; <https://nuczu.edu.ua/ukr/pravylya-priyomu>), але інформація на сайті надається лише українською мовою, хоча правила прийому передбачають вступ іноземних громадян. Для зручності на зазначеній сторінці сайту ЗВО розміщений перелік освітніх програм, за якими в Університеті здійснюється набір на навчання із зазначенням строку дії ліцензії, перелік конкурсних предметів, нормативи для оцінки фізичної підготовки та контактна інформація. Також оприлюднені і спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти, в них досить детально прописані можливості абітурієнтів на зарахування за співбесідою чи за квотою-1. За результатами проведених бесід зі здобувачами вищої освіти, отримані позитивні відгуки про доступність сайту ЗВО та роботу приймальної комісії. Зокрема, здобувачі вищої освіти наголосили на наявності досить зручного і потрібного контенту – «Гостьова книга» під назвою «Задайте нам питання», де розташовані телефони відповідальних секретарів приймальної комісії за факультетами (<https://nuczu.edu.ua/ukr/hostova-knyha>) і передбачена можливість задати питання онлайн. Разом з цим ЕГ визначено, що термін навчання зазначений в ОП не в повній мірі корелюється з інформацією, яка надана у Правилах прийому, а саме в таблиці «Перелік освітніх ступенів, спеціальностей, освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, за якими Національний університет цивільного захисту України в 2021 році оголошує прийом для здобуття освіти, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання» (<https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/abituriienty/perelik.pdf>) в якій зазначено декілька термінів навчання за ОП, що акредитується, а саме: 3 р. 10 місяців – для очної форми навчання та 4 р. 6 місяців – для заочної форми навчання; а також окремим рядком виділено ОП «Цивільний захист» (бакалаврського рівня) з терміном навчання 2 р. 10 місяців – для очної / заочної форми навчання. Аналіз п. 2.2 Правил прийому показав, що термін 2 р. 10 місяців можливий при перезарахуванні 60 кредитів ЄКТС вступникам, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра, освітній ступінь молодшого бакалавра. Також в п. 2.2 Правил прийому зазначено, що «особи можуть прийматись на перший або старші курси (зокрема зі скороченим строком навчання)». Використання терміну «скорочений строк навчання» є некоректним, тому доцільно в майбутньому відійти від його використання, в термінах навчання вказувати лише термін визначений ОП, при необхідності в примітках зазначити термін навчання при умові перезарахування 60 кредитів ЄКТС (максимально дозволеної кількості).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

ЕГ група встановила, що Правила прийому на навчання за даною ОП враховують її особливості через розподіл вагових коефіцієнтів. Так, передбачено наступну вагу предметів сертифікату ЗНО: українська мова – 0,3; математика – 0,3; фізика або іноземна мова – 0,3. При цьому вага атестату про повну загальну освіту - 0,1. Додатково конкурсний бал множить на регіональний (РК), галузевий (ГК) та сільський (СК) коефіцієнти. Так, для спеціальностей з особливою підтримкою, до яких відносяться освітні програми за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» галузевий коефіцієнт дорівнює 1,02. Для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста/бакалавра для розрахунку конкурсного балу додається оцінка фахового вступного випробування, що складається за програмою вступних випробувань (<https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/abituriienty/prog2021/2/263cz.pdf>). ЕГ вважає, що для розширення можливостей зі вступу на дану ОП до розрахунку конкурсного балу на основі повної загальної середньої освіти бажано додати бали за успішне закінчення підготовчих курсів, що мають спрямування саме за напрямом ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Можливість визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти отриманих в інших ЗВО передбачена наступними документами ЗВО: «Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Національному університеті цивільного захисту України в 2021 році» (<https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/abituriienty/pravila/pravila2021-2.pdf>), «Положення про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в Національному університеті цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/pologennya43.pdf), де вказується, що результати навчання з освітніх компонент перезараховує керівник факультету (структурного підрозділу) за заявою здобувача на підставі академічної довідки, чи додатку до диплома про вищу освіту, виданого закладом вищої освіти України за акредитованою освітньою програмою. Результати опитувань у фокус групах показали, що випадків визнання результатів навчання за ОП, що акредитується, не було. Також ЕГ встановила, що визнання результатів навчання отриманих здобувачем в іноземних ЗВО проводиться на основі академічної довідки. В той же час оцінку освітніх досягнень здобувача, що виставлені за шкалою закладу вищої освіти-партнера, переводяться у шкалу оцінювання, прийняту в НУЦЗ України відповідальним фахівцем факультету, що може збільшити ризики суб'єктивного оцінювання. ЕГ рекомендує в подальшому долучити до цього процесу міжнародну систему переведення оцінок «EGRACONS».

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті передбачено документом ЗВО «Положення про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в Національному університеті цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/pologennya43.pdf). У п. 3. зазначеного Положення наголошується, що перезараховуватися можуть результати навчання, отримання яких підтверджено відповідним документом (сертифікатом, дипломом, свідоцтвом тощо), що дозволяє однозначно ідентифікувати особу здобувача і засвідчує результати його участі у певному освітньому заході неформальної/інформальної освіти. Для визнання цих результатів здобувач подає заяву на керівника структурного підрозділу, який створює відповідну комісію з трьох осіб, до якої входить гарант ОП. Підсумкова оцінка за освітню компоненту визначається згідно з документом здобувача, що підтверджує його участь у заході неформальної та/або інформальної освіти. Експертна комісія в обов'язковому порядку визначає підсумкову оцінку в разі її відсутності в документі (сертифікаті, свідоцтві тощо) та проводить контрольний захід з використанням тестування, екзамену, дискусії, співбесіди тощо для визначення підсумкової оцінки.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: 1. Розробка та впровадження функціоналу «Задайте нам питання» у вкладці «Абітурієнту» на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: не визначено. Недоліки: 1. Термін навчання зазначений в ОП не в повній мірі корелюється з інформацією, яка надана у Правилах прийому, а саме в таблиці «Перелік освітніх ступенів, спеціальностей, освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, за якими Національний університет цивільного захисту України в 2021 році оголошує прийом для здобуття освіти, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання». 2. Відсутність чіткої процедури перезарахування результатів навчання здобувачів отриманих в іноземних ЗВО. 3. Використання в Правилах прийому терміну «скорочений строк навчання» є некоректним. 4. Інформація на сайті ЗВО надається лише українською мовою, хоча правила прийому передбачають вступ іноземних громадян і сайт має функціонал для представлення інформації трьома мовами (російська, українська, англійська). Рекомендації щодо удосконалення: 1. Розглянути можливість надання на сайті ЗВО загальної інформації про Правила прийому англійською мовою. 2. В майбутньому доцільно відійти від використання терміну «скорочений строк навчання». 3. В правилах прийому терміни навчання вказувати лише у відповідності до терміну навчання, який визначений в ОП. При необхідності в примітках можна зазначати термін навчання за умови перезарахування 60 кредитів ЄКТС (максимально дозволеної кількості). 4. Застосувати до процесу визнання оцінок результатів навчання у іноземних ЗВО спеціальні міжнародні системи переведення оцінок, наприклад, «EGRACONS». 5. Розглянути можливість проводити підготовчі курси для вступу на дану ОП, у цьому випадку для розширення можливостей зі вступу на дану ОП до розрахунку конкурсного

балу на основі повної загальної середньої освіти бажано додати бали за успішне закінчення підготовчих курсів, що мали б спрямування саме за напрямом ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Визначена відповідність критерію 3, оскільки існує доступ до ОП, правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, враховують особливості самої освітньої програми та оприлюднені на офіційному сайті НУЦЗ України, а також розроблені процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній і інформальній освіті. Визначенні недоліки не є критичними для реалізації ОП, оскільки вони не вплинули на доступ до ОП та визнання результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес у НУЦЗ України регулюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/57.pdf) і здійснюється за денною (очною), заочною та дистанційною формами навчання. Навчання і викладання дисциплін включає як традиційні методи (лекції, практичні та лабораторні заняття), так й інноваційні (проведення виїзних практичних занять на промислових об'єктах, круглі столи, тренінги, лекції-дискусії). Також для формування навичок прийняття рішення на сайті Університету (<https://nuczu.edu.ua/ukr/prohramni-trenazhery>) розміщені відповідні програмні тренажери та мультимедійний навчальний посібник (<https://nuczu.edu.ua/ukr/u-natsionalnomu-universyteti-tsyvilnoho-zakhystu-ukrainy-stvoreno-multymediiniyi-navchalnyi-posibnyk>). Експертною групою під час спілкування зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування було встановлено, що вони задоволені методами навчання, що їх використовують науково-педагогічні працівники. Також здобувачі вищої освіти зазначили, що під час оновлення ОП їхні пропозиції щодо посилення практичної складової та збільшення кількості практичних виїзних занять були враховані. З метою врахування думки здобувачів вищої освіти щодо якості викладання та рівня задоволеності в ЗВО існує практика проведення онлайн-опитувань (<http://cz.nuczu.edu.ua/images/npd/opros.pdf>). Під час спілкування з навчально-педагогічним складом було встановлено, що викладачі мають можливість самостійно обирати методи навчання і наповнювати зміст навчальних дисциплін, вносити зміни до робочих програм дисциплін та обирати напрями своїх індивідуальних траєкторій розвитку, що говорить про підтримання в Університеті принципів академічної свободи. У зв'язку з наведеними вище фактами експертна група дійшла висновку, що форми і методи навчання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання і відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачам вищої освіти за даною ОП своєчасно надається доступна інформація про цілі, мету та програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Зазначена інформація доводиться через розміщені на сайті Університету інформаційні ресурси (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/op-npd>) (ОП, силабуси навчальних дисциплін). Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти експертна група впевнилася, що інформацію про цілі, мету та програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання доводять до здобувачів перед проведенням занять з навчальної дисципліни. Для одержання інформації про розклад навчальних занять і можливі зміни в ньому здобувачі вищої освіти користуються розкладом (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/>). Додаткову інформацію курсанти і студенти можуть отримати як через сайт Університету, так і через соціальні мережі (Facebook (<https://www.facebook.com/nuczu.edu.ua/>), Instagram (https://www.instagram.com/nuczu_ukraine/), YouTube (<https://www.youtube.com/channel/UC-DJWpwKUOG2vntMOzmbFGA>)). Навчально-методичне забезпечення дисциплін ОП здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання «Moodle НУЦЗУ» Національного університету цивільного захисту України (<http://moodle.nuczu.edu.ua/course/index.php?categoryid=63>). До кожної навчальної дисципліни наведена анотація щодо мети курсу, одержаних знань та умінь. Також в Університеті на досить високому рівні реалізована кураторська діяльність, яка полягає у координації навчання здобувачів вищої освіти, проведенні культурно-просвітницьких та інформаційно-виховних заходів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Наукова спрямованість освітньої програми «Цивільна безпека» відображена у науково-дослідних роботах науково-педагогічних працівників кафедри і здобувачів вищої освіти. В Університеті запроваджено політику залучення здобувачів вищої освіти до реалізації наукових тем Університету (наказу ректора НУЦЗ України від 27.09.2019 № 182). Запровадженню наукових досліджень в освітній процес Університету сприяють наявні у ЗВО науковий відділ з проблем цивільного захисту та техногенно-екологічної безпеки (<https://nuczu.edu.ua/ukr/golovna-naukovy-viddil-z-problem-tsyvilnoho-zakhystu-ta-tekhnohenno-ekolohichnoi-bezpeky>) і Навчально-науково-виробничий центр (<http://nnvc.nuczu.edu.ua/uk/pro-nnvt>). У НУЦЗ України працює наукове товариство курсантів (студентів, слухачів), ад'юнктів (аспірантів), докторантів і молодих вчених (<https://nuczu.edu.ua/ukr/naukove-tovarisstvo-molodikh-vchenykh>). НПП кафедри наглядово-профілактичної діяльності проводять значну роботу щодо залучення здобувачів вищої освіти за ОП до участі у різноманітних студентських конференціях та олімпіадах (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/arkhiv-novyn/3813-v-nutszu-pidbili-pidsumki-olimpiadi-z-distiplini-budivli-i-sporudita-jikh-povedinka-v-umovakh-nadzvichajnikh-situatsij>). Науково-педагогічними працівниками кафедри наглядово-профілактичної діяльності проводиться успішна робота курсантів і студентів у наукових гуртках в рамках підготовки молодих науковців (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/nauk-diyal-npr/18-kafedra-nahliadovo-profilaktychnoi-diialnosti/345-naukovi-gurtki-2>). Кількість членів наукових гуртків кафедри станом на 2020-2021 навчальний рік становить 25 осіб (наказ по НУЦЗ України від 28.09.2020 № 137). Під час зустрічей розглядаються питання щодо наукових досліджень у сфері виявлення проблем щодо забезпечення техногенної і пожежної безпеки, забезпечення цивільного захисту населення і територій, вдосконалення законодавчої бази тощо (<http://edu-mns.org.ua/ukr/news/?id=8188>). Для підвищення активності здобувачів вищої освіти та їх наукового рівня у НУЦЗ України створено передумови для проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт як на його базі, так і в режимі відеоконференції (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nauka/vseukrainskyi-konkurs-studentskykh-naukovykh-robot>). За підсумками Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт 2018/2019 н.р. з галузі «Будівництво та цивільна інженерія» курсант 1-го курсу Король О. та студент 3-го курсу Шаповалов М. заохочені дипломами II ступеня (науковий керівник – доцент кафедри наглядово-профілактичної діяльності Отрош Ю.А.: (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/arkhiv-novyn/1164-kursanti-nutszu-zaokhocheni-diplomami-ii-stupenya-u-ii-turi-vseukrajinskogo-konkursu-studentskikh-naukovykh-robot-z-galuzi-budivnitstvo-ta-tsyvilna-inzheneriya>).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час спілкування експертної групи з науково-педагогічними працівниками було встановлено, що вони з урахуванням інтересів здобувачів вищої освіти постійно здійснюють оновлення контенту освітніх компонентів ОП. НПП оновлюють зміст навчальних дисциплін використовуючи результати наукових досягнень і сучасних практик, які отримують через офіційні джерела інформації, а також особисті наукові досягнення, описані у власні наукових роботах (<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/12093>), а також під час виконання НДР, які виконуються в Університеті (№ 0119U001003, № 0119U001009: <http://library.nuczu.edu.ua/19-ukr/133-naukovo-doslidni-roboti-2020-rik>), участь у міжнародних проєктах з академічної мобільності (у 2019 році начальник кафедри наглядово-профілактичної діяльності Данілін О.М. прослухав курс у обсязі 180 годин за програмою «Підвищення ефективності процесу професійної підготовки у навчальних закладах» у Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach (м. Катовіце, республіка Польща); у 2020 році доцент кафедри наглядово-профілактичної діяльності Отрош Ю.А. пройшов підвищення кваліфікації (стажування) в обсязі 180 годин у Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach (м. Катовіце, республіка Польща). Перегляд змісту освітніх компонентів ОП щорічно обговорюється на засіданнях кафедри.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності НУЦЗ України регулюється Наказом НУЦЗ України від 22.10.2013 № 90 «Положення про академічну мобільність студентів Національного університету цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/polog_mobilnosti.pdf) та програмою міжнародної академічної мобільності, яка здійснюється Сектором міжнародних зв'язків та підготовки іноземних громадян (<https://nuczu.edu.ua/ukr/sektor-mizhnarodnykh-zv'язkiv-ta-pidhotovky-inozemnykh-hromadian>). Міжнародна співпраця науково-педагогічних працівників кафедри та здобувачів вищої освіти здійснюється в рамках реалізації ряду угод з партнерськими організаціями та університетами, наприклад, навчання студентів Пономаренко Катерини, Новосельської Ірини і Бондарь Поліни у Pomeranian Academy in Slupsk (Поморська академія у м. Слупськ республіки Польща) (<https://www.youtube.com/watch?v=E5p9QneiMxE>). В НУЦЗ України функціонує авторизований учбовий центр корпорації Cisco Systems, а саме – Cisco Networking Academy of the National University of Civil Defence of Ukraine (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/it-tekhnologii/academy-cisco-national-university-of-civil-defence-of-ukraine>). Викладачі Університету після проходження підготовки в учбовому центрі мають змогу одержати сертифікати інструкторів CCAI (Cisco Certified Academy Instructor). Науково-педагогічні працівники постійно приймають участь у наукових міжнародних конференціях, зокрема «Problems of Emergency Situations» (НУЦЗ України, 20 травня 2020 р. м. Харків) (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/sklad-kaf-npr/18-kafedra-nahliadovo-profilaktychnoi-diialnosti/243-danilin>

oleksandr-mikolajovich), «Исторические аспекты, актуальные проблемы и перспективы развития гражданской защиты» (РГУ «КТИ КЧС МВД Республики Казахстан», 15 березня 2019 року, м. Кокшетау), I Міжнародній науково-практичній конференції «Topical issues of the development of modern science» (18-20 вересня 2019 року, м. Софія, Болгарія) (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/sklad-kaf-npr/18-kafedra-nahliadovo-profilaktychnoi-diialnosti/248-mikhajlovska-yuliya-valerijivna>) та ряд інших. Між НУЗЦ України та іноземними партнерами укладено ряд угод про співпрацю, у яких стейкхолдери ОП приймають участь (<https://www.facebook.com/official.fteb/posts/3881301808616838>). Між Вищою школою управління охороною праці у м. Катовіце (Республіка Польща) та НУЗЦ України укладено Рамковий договір у сфері освіти та наукових досліджень. З метою організації академічного обміну професорами, дослідниками, магістрантами в освітніх цілях, організації коротко- і довгострокового стажування, освітньо-наукової практики та навчання між НУЗЦ України та Бельгійською радою з питань освіти (м. Брюссель, Бельгія) укладено Меморандум про співробітництво.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: 1. Функціонування академії Cisco Networking Academy of the National University of Civil Defence of Ukraine, яка є авторизованим навчальним центром корпорації Cisco Systems. Позитивні практики: 1. Для підвищення рівня практичних навичок здобувачів вищої освіти на сайті Університету розміщені відповідні програмні тренажери та мультимедійні навчальні посібники. 2. НПП кафедри наглядово-профілактичної діяльності залучають здобувачів вищої освіти за даною ОП до участі у різноманітних студентських конференціях та олімпіадах. 3. Для підвищення активності здобувачів вищої освіти та їх наукового рівня в Університеті створено передумови для проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: 1. На сайті кафедри наглядово-профілактичної діяльності на персональній сторінці викладачів відсутня інформація про місце та дату проходження стажування у закордонних навчальних закладах або участь у міжнародних проектах. 2. У нормативних документах ЗВО відсутня інформація щодо норми витрати часу Гарантом ОП на її менеджмент. Рекомендації: 1. На сайті кафедри на персональній сторінці викладача додати інформацію та сертифікати про участь у міжнародних проектах та стажування у закордонних навчальних закладах. 2. Унормувати в документах ЗВО норми витрати часу Гарантом ОП на її менеджмент.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наявність сильної сторони і позитивні практики, а також беручи до уваги, що, по-перше, на ОП застосовуються традиційні методи викладання разом з інноваційними (проведення виїзних практичних занять на промислових об'єктах, круглі столи, тренінги, лекції-дискусії), використовуються програмні тренажери та ситуаційні моделі аварійних ситуацій, що формує сприятливе середовище для навчання і наукових досліджень; по-друге, освітня програма і силабуси її освітніх компонент розміщені на офіційному веб-сайті ЗВО, а також в силабусах надається в достатньому обсязі інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання; по-третє, реалізація освітньої програми забезпечує поєднання навчання і досліджень, то експертна група прийшла до висновку, що освітня програма та діяльність за освітньою програмою відповідають вимогам Критерію 4 за рівнем В. Виявлені недоліки мають є несуттєвими і не впливають на рівень навчання і викладання за освітньою програмою.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти відображені у документі ЗВО «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України», де

зазначається про поточний і підсумковий контроль, а оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, кваліфікаційних екзамнів і робіт здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням в оцінку за шкалою ЄКТС та в 4-бальну шкалу (національну). Крім того, за виконання творчих робіт з навчальної дисципліни здобувачу вищої освіти можуть нараховуватися додатково до 20 балів. Відповідно до «Положення про систему забезпечення НУЦЗ України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/inform-pro-diyalniciti/navchalna-diyalniciti/N_NUCZU_OD_170_31.08.2016_Polozh_vn_uk_osv.pdf) система оцінювання знань здобувачів включає вхідний, поточний, підсумковий (семестровий), ректорський контроль знань та атестацію. Підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамну, диференційованого заліку, заліку, захисту курсової роботи (проєкту), тому викладачі для його проведення розробляють засоби діагностики (тести), які наведені у силабусах дисциплін, що дозволяє своєчасно підготуватися до відповідних контрольних заходів. Для проведення ректорського контролю використовується пакет комплексних контрольних робіт для перевірки знань, який також розробляється викладачами кафедри та затверджується на засіданні кафедри. Атестація здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій щодо атестації осіб, які здобувають ступінь бакалавра та магістра у НУЦЗ України». Критерії оцінювання компетентностей під час захисту кваліфікаційних проєктів (робіт) описуються в документах «Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи у галузі знань «Цивільна безпека» спеціальність 263 «Цивільна безпека» для здобувачів вищої освіти, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні за ОП «Цивільний захист» (<http://cz.nuczu.edu.ua/images/npd1/36.pdf>). Детальне ознайомлення з програмними результатами дисциплін і розробленими тестами показало, що вони дозволяють встановити навчальні досягнення здобувачів. «Положення про організацію освітнього процесу в НУЦЗ» визначає можливість врахування при визначенні семестрової оцінки результатів поточного контролю. У робочих програмах і силабусах детально пояснюються критерії оцінювання з урахуванням певного рівня набутих знань здобувачами. В Університеті для проведення контрольних заходів активно використовується онлайн платформа OpenTEST2 (<http://univer.nuczu.edu.ua/opentest2/>). Інформація про критерії оцінювання та особливості форм контрольних заходів за словами здобувачів вищої освіти повідомляються викладачем на першому занятті. Також дана інформація оприлюднена на сайті кафедри в силабусах навчальних дисциплінах.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти ОП здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, як і передбачено вимогами «Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» затвердженого і введеного в дію Наказом МОН України від 29.10.2018 р. № 1170. Знайомство ЕГ з представленими кваліфікаційними роботами, які знаходяться у репозитарії (<http://repositc.nuczu.edu.ua/?locale=uk>) дозволяє стверджувати їх достатню практичну цінність. Суттєвою допомогою для підготовки здобувачів вищої освіти до виконання кваліфікаційної роботи є проходження ними переддипломної практики. Програми переддипломної практики поділені за напрямками: тактичний (<http://cz.nuczu.edu.ua/images/npd1/33.pdf>); профілактичний (<http://cz.nuczu.edu.ua/images/npd1/35.pdf>). Здобувачі вищої освіти можуть особисто обирати для себе місце проходження практики. З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) НУЦЗ України завчасно за встановленою формою укладає договори (угоди) щодо їх проведення та за необхідності надсилає листи узгодження.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що об'єктивність оцінювання рівня знань здобувачів забезпечується зрозумілими підходами і критеріями оцінювання, обґрунтованістю кожної виставленої оцінки, оприлюдненням оцінок та успішності здобувачів освіти (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/progress/scholarship-rating>), а також дотриманням принципів академічної доброчесності відповідно до Кодексу академічної доброчесності НУЦЗ України (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/normativna_baza/kodeks/Kodeks_Akadem_dobrochesn_NUCZU1.pdf). Крім того, здобувачам та іншим особам, присутнім на атестації, дозволяється вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації. Для урегулювання конфліктів інтересів розроблено «Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності особового складу університету». ЕГ визначала, що в НУЦЗ значну увагу приділяють проблемам врегулювання конфліктів інтересів, що свідчить про регулярність проведення зустрічей, круглих столів та семінарів з представниками Харківської обласної державної адміністрації та Державної служби надзвичайних ситуацій (<https://nuczu.edu.ua/ukr/42-katehoriia-uk-ua/zapobihannia-koruptsii/166-na-bazi-nutszu-vidbulasya-robocha-zustrich-z-pitan-kontrolyu-za-dotrimannyam-vimog-zakonodavstva-shchodovregulyuvannya-konfliktu-interesiv>). Згідно з «Положенням про систему забезпечення НУЦЗ України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)» академічний плагіат є недопустимий у будь-яких навчальних роботах здобувачів вищої освіти. Перевірка на плагіат здійснюється за допомогою програмного продукту unichек (договір №9 від 01.04.2021) вкладка для його використання знаходиться на веб сторінці університету у «Освітній діяльності» (<https://corp.eu.unichек.com/>). Оскарження здобувачами результатів контрольних заходів в НУЦЗ України відбувається відповідно до розділу 9 «Положення про організацію освітнього

процесу в НУЦЗ України». Перескладання незадовільної оцінки за семестровим контролем чи підсумковою атестацією за навчальними дисциплінами допускається не більше двох разів: один раз – провідному лектору, другий – комісії з трьох осіб, яка створюється розпорядженням декана факультету. Керівник факультету може встановити окремим здобувачам вищої освіти індивідуальні терміни складання підсумкового (семестрового) контролю за наявності поважних причин (які не уточнені у нормативних документах ЗВО). Здобувачі вищої освіти підтвердили, що всі учасники освітнього процесу ознайомлені з процедурою оскарження результатів контрольних заходів, що вони можуть звертатися до апеляційної комісії, і в цілому визначена процедура сприяє врегулюванню конфлікту інтересів. Опитування у фокус групах показало, що випадків оскарження результатів контрольних заходів та атестації здобувачів за ОП, а також конфлікту інтересів на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені в документах: «Кодекс академічної доброчесності Національного університету цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/normativna_baza/kodeks/Kodeks_Akadem_dobrochesn_NUCZU1.pdf), «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України», «Положення про систему забезпечення Національним університетом цивільного захисту України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/inform-pro-diyalniciti/navchalna-diyalniciti/N_NUCZU_OD_170_31.08.2016_Polozh_vn_uk_osv.pdf). ЕГ встановила, що всі учасники навчального процесу дотримуються політики академічної доброчесності під час реалізації ОП. Крім того, ЕГ відмічає, що позитивною практикою є можливість будь-якого учасника освітнього процесу, який став свідком факту порушення, зазначеного в Кодексі академічної доброчесності, через сайт ЗВО подати офіційну скаргу на ім'я голови Комісії (<https://nuczu.edu.ua/ukr/hostova-knyha>). ЕГ під час онлайн зустрічей визначила достатній рівень обізнаності здобувачів вищої освіти щодо процедур дотримання академічної доброчесності. ЕГ визначає, що в НУЦЗ популяризується академічна доброчесність, про що свідчить висвітлення відповідної інформації на сайті Університету (<https://nuczu.edu.ua/ukr/osvita/systema-zabezpechennia-iakosti-osvity>) та активне залучення до цього процесу студентського самоврядування (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/samovriadvannia/informatsiia-prodiialnist>). Проведені зустрічі підтвердили, що викладачі проводять консультування щодо вимог до написання рефератів, курсових та кваліфікаційних робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: 1. Дозволяється всім присутнім на атестації вільно здійснювати аудіо– та/або відеофіксацію процесу атестації здобувачів. Позитивна практика: 1. В Університеті для проведення контрольних заходів активно використовується онлайн платформа OpenTEST2. 2. Відділ системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти регулярно оприлюднює результати моніторингу успішності здобувачів вищої освіти. 3. Є можливість будь-якого учасника освітнього процесу, який став свідком факту порушення, зазначеного в Кодексі академічної доброчесності через сайт Університету подати офіційну скаргу на ім'я голови Комісії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: 1. Платформа Moodle не в достатній мірі заповнена (пов'язано з оновленням цієї платформи – переходом на нову версію). Рекомендації щодо удосконалення: 1. Оновити і збільшити інформаційне заповнення платформи Moodle, яка застосовується для дистанційної освіти.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Оскільки, по-перше, на ОП форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання; по-друге, форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти; по-третє, правила проведення контрольних заходів, які існують в ЗВО, є чіткими, зрозумілими, доступними і забезпечують об'єктивність екзаменаторів; по-четверте, політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності послідовно виконуються всіма учасниками освітнього процесу, а виявлений недолік має тимчасовий характер (пов'язано з технічним переоснащенням програмного забезпечення), то освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою за критерієм 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає змісту освітніх компонентів і забезпечує досягнення встановлених ОП цілей та програмних результатів навчання. Це підтверджується тематикою наукових досліджень, професійною кваліфікацією і публікаціями їх результатів у наукових виданнях. Інформація про публікації науково-педагогічних працівників кафедри наведена також у профілях викладачів (Google Scholar, ORCID), наприклад, Данілін О.М. (<https://orcid.org/0000-0002-4474-7179>), Савченко О.В. (<https://scholar.google.com/citations?hl=ru&authuser=1&user=q1UNckAAAAAJ>), Рубан А.В. (<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=tSm6oykAAAAAJ>), Безутла Ю.С. (<https://orcid.org/0000-0003-4022-2807>). На зустрічі з науково-педагогічними працівниками було встановлено, що більшість викладачів активно публікує результати своїх наукових здобутків не лише у вітчизняних фахових виданнях, а й у виданнях, що включені до Web of Science та Scopus. Для оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників в Університеті створена відповідна Комісія (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diyalnosti/monitoring/protokol.pdf). У 32-ох із 42-ох викладачів Університету, що проводять викладання на даній ОП, в наявності є більше 6 критеріїв за Ліцензійними умовами, а також у них присутні публікації у наукових виданнях з високим індексом цитування. На сайті кафедри НПД НУЦЗ України для кожного викладача передбачена персональна сторінка, де вказана інформація про основні наукові праці, наявні відзнаки, пройдені курси підвищення кваліфікації, коротка бібліографічна довідка. Наведена інформація дає змогу здобувачам вищої освіти зрозуміти рівень професійної та наукової підготовки викладача.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У НУЦЗ України на заміщення вакантних посад викладачів діє прозора процедура конкурсного відбору згідно «Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) Національного університету цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/polog_konkurs_vidbor.pdf). Для організації конкурсу наказом ректора створюється конкурсна комісія у складі голови, секретаря і членів комісії, яку очолює проректор з навчальної та методичної роботи. Під час спілкування експертної групи з викладачами було встановлено, що конкурсний відбір проводиться із забезпеченням відкритості, законності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, неупередженого ставлення до кандидатів на посаду науково-педагогічного працівника Університету. Основними вимогами до претендентів є рівень їх професіоналізму. Перелік вакантних посад та перелік дисциплін для викладання розміщено на сайті Університету (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/arkhiv-novyn/2868-uvaga-konkurs-na-zamishchennya-vakantnikh-posad>) (на 2020-2021 н.р. перелік вакантних осіб є наступним <https://nuczu.edu.ua/images/news/1/nuczu.pdf>). Крім того слід відзначити, що НУЦЗ України є закладом освіти, який підпорядковується ДСНС України, а тому при конкурсному відборі офіцерів служби цивільного захисту враховуються ще й відповідні нормативні акти ДСНС. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента керівництво кафедри може запропонувати попередньо провести пробне відкрите заняття.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час візиту ЕГ переконалася, що для організації та реалізації освітнього процесу НУЦЗ України залучає досвідчених представників підрозділів ДСНС України, як основного роботодавця для випускників вищої освіти за ОП «Цивільний захист». Відповідно до наказу ДСНС України від 02.02.2020 № 487 «Про участь керівного складу територіальних органів ДСНС в освітньому процесі закладів вищої освіти цивільного захисту у 2020/2021 навчальному році» щорічно організовується участь працівників ГУ (У) ДСНС України у проведенні занять зі здобувачами вищої освіти (лекції, практичні та семінарські заняття). Графік участі керівного складу ГУ (У) ДСНС України в освітньому процесі НУЦЗ України наведено на сайті ЗВО: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diyalnosti/zvyazok-z-robotodavcyamy/grafik_nuczu.pdf. Крім того, згідно наказу НУЦЗ України від 29.09.2020 № 139 «Про організацію роботи екзаменаційної комісії університету у 2020-2021 навчальному році» головою комісії № 3 за першим

бакалаврським рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність – 263 «Цивільна безпека» ОПП «Цивільний захист» є начальник відділу техногенної безпеки Управління запобігання надзвичайним ситуаціям ГУ ДСНС України у Харківській області Губарь О.Г., а головою комісії № 4 за тією ж ОПП – начальник оперативно-координаційного центру ГУ ДСНС у Харківській області Підлісний І.І.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Згідно наданої інформації Гаранта ОП до аудиторних занять НУЦЗ України залучали професіоналів-практиків ДСНС України, серед яких: головний інспектор відділу техногенної безпеки управління запобігання надзвичайним ситуаціям ГУ ДСНС України у Харківській області Лесной О.Є.; начальник відділу телекомунікацій, інформаційних технологій та Системи 112 ГУ ДСНС України у Донецькій області Сілін Р.К.; заступник начальника центру (начальника польового вузла зв'язку) Центра оперативного зв'язку, телекомунікаційних систем та інформаційних технологій ГУ ДСНС України у Донецькій області Лепський О.П.; начальник відділення - водій відділення спеціалізованих автомобільної групи частини автотранспортного забезпечення аварійно-рятувального загону спеціального призначення ГУ ДСНС України у Донецькій області Галіусов С.Г.; головний фахівець відділу телекомунікацій, інформаційних технологій та Системи 112 Головного управління ДСНС України у Донецькій області Соловйов А.О.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації НПП НУЦЗ України регламентується згідно «Положення про оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників Національного університету цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diialnosti/100.pdf) та «Програма підвищення кваліфікації керівних кадрів у галузі знань «Цивільна безпека» за темою: «Цивільний захист» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/inform-pro-diyalnosti/navchalna-diyalnosti/pk_npp.pdf). Основними видами підвищення кваліфікації НПП є довго- та короткострокові курси підвищення кваліфікації, стажування у закладах вищої освіти, наукових установах, стажування на підприємствах, навчання в аспірантурі і докторантурі, захист дисертаційних робіт тощо. Для підвищення кваліфікації НПП кожного року розробляється відповідний план (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pidvichennya_kval/normativni_dok/plan2021.pdf). На сайті кафедри наглядно-профілактичної діяльності НУЦЗ України у кожного викладача на його персональній сторінці приведені інформаційні дані у вигляді свідоцтва, диплома кандидата наук про місце та терміни підвищення кваліфікації. Для консультування НПП щодо використання інформаційно-телекомунікаційних технологій в освітньому процесі і підвищення рівня їх цифрової грамотності в НУЦЗ України функціонує Центр навчально-інформаційних технологій та телекомунікаційних систем (<https://nuczu.edu.ua/ukr/it-tekhnolohii/tsentr-informatsiinykh-tekhnolohii>). Результатом співпраці Університету з корпорацією Cisco Systems є можливість проходження НПП підготовки в учбовому центрі із одержанням сертифікату інструктора CCAI (Cisco Certified Academy Instructor) (<https://nuczu.edu.ua/ukr/it-tekhnolohii/academy-cisco-national-university-of-civil-defence-of-ukraine>). Таким чином, НУЦЗ України сприяє професійному розвитку викладачів через різноманітні програми підвищення кваліфікації.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток викладацької майстерності НПП Університет здійснює завдяки їх стимулюванню за різноманітними механізмами. Для оцінювання та матеріального стимулювання професійної діяльності НПП в НУЦЗ України розроблені такі нормативні документи як «Положення про оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників Національного університету цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/polog_ocin_prof_diyal.pdf), «Порядок проведення Конкурсу «Кращий викладач року» серед науково-педагогічних працівників Національного університету цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/polog_krachiy_vikladach.pdf), «Положення про проведення конкурсу освітніх, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу Національного університету цивільного захисту України» (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/pologennya/polog_provedennya_konkursu.pdf). Під час зустрічей з НПП було встановлено, що ЗВО регулярно виплачує їм премії відповідно до їх рейтингу та індексу цитування наукових публікацій у міжнародних наукометричних базах даних. Під час спілкування з викладачами ЕГ встановила, що ЗВО надає фінансову підтримку для проходження закордонних відряджень і стажувань, опублікування результатів досліджень у міжнародних наукових журналах з високим індексом цитування.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: 1. Викладачі Університету активно публікують результати своїх наукових здобутків у наукових виданнях з високим індексом цитування, що включені до Web of Science та Scopus. Позитивні практики 1. ЗВО надає фінансову підтримку для проходження закордонних відряджень і стажувань, опублікування результатів досліджень у міжнародних наукових журналах з високим індексом цитування ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Вдосконалити «Положення про оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників» збалансувавши критерії щодо третьої складової професійної діяльності НПП, в якій використовується навчальне аудиторне навантаження НПП за календарний рік з метою надання рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. 2. Актуалізувати останню версію Колективного договору на 2017-2020 роки (діє 4 роки, прийнятий 28 квітня 2017).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Приймаючи до уваги, що викладачі, які залучені до реалізації ОП «Цивільний захист» мають практичний досвід, достатній рівень наукової активності, проводять наукову роботу зі здобувачами вищої освіти та постійно підтримують високий рівень педагогічної майстерності та фахової підготовки, а також зважаючи на те, що до освітнього процесу широко залучені роботодавці та професіонали-практики ДСНС України НПП, експертна група оцінює критерій 4 за рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомившись з ресурсами ЗВО (<https://www.youtube.com/channel/UC-DJWpwKUOG2vntMOzmbFGA>), ЕГ констатує, що заклад має досить потужні матеріально-технічні ресурси (МТР), які дозволяють забезпечити якісний освітній процес та сприяють досягненню визначених ОП цілей та ПРН. Навчальні корпуси, гуртожитки, бібліотека, спортивні зали, полігон, їдальні у належному технічному стані, оснащені усім необхідним для навчання та проживання. Наявні комп'ютерні класи із сучасними обладнанням, мультимедіа та доступом до мережі Інтернет. ЗВО має власний медіацентр, навчально-спортивний комплекс, критий манеж та тир, музей з виставковими експонатами та клуб для проведення дозвілля, бібліотеку, електронні ресурси, доступні для користування (електронний каталог: <http://library.nuczu.edu.ua/>), репозитарій (<http://repositc.nuczu.edu.ua/>), читальні зали із сучасним інтер'єром та комп'ютерами, доступ до електронної бібліотеки з гуртожитків). На ОП застосовується навчальний полігон та навчальний майданчик, на яких є можливість імітувати небезпечні ситуації в реальних умовах («Зруйнована будівля», «Повітряне судно», «Навчальна водойма», «Зона ДТП», тренажер «Лабіринт», «Житлова зона», «Промислова зона», «Навчальна вежа», манеж для висотної підготовки та ін.). Унікальними є також «Смуга психологічної підготовки рятувальника» та сучасний вогневий тренажер контейнерного типу. Позитивною і зразковою практикою НУЦЗ України є програмні 3D онлайн-тренажери, розроблені НПП для імітації різних ситуацій та прийнятті рішень. Освітній процес на ОП здійснюється в спец. аудиторіях (кабінет техногенної безпеки, кабінет дослідження пожеж), спеціалізованому класі «Рятувальна та загальна фізична підготовка», навчально-тренувальному кризовому центрі, навчально-рятувальній частині тощо. У навчанні використовуються сучасні аварійно-рятувальні автомобілі швидкого реагування, уся лінійка автоцистерн, автодрабина, спорядження, комп'ютерна техніка тощо. При реалізації ОП використовується деконтамінаційна кабіна MAVA 350 та сучасні костюми хімічного захисту, стенди систем автоматичного контролю та спостереження «Варта-1/832», «Гама-104», «Тірас-04», «Артон 04П», «Фотон-А», «Омега», «Сенко», системи водяного пожежогасіння (спринклерна, дренчерна, попередньої дії), а також системи газового, порошкового та аерозольного пожежогасіння. Кафедра отримує для навчання сучасний бойовий одяг та спорядження, сучасні засоби зв'язку, системи дозиметричного контролю, газоаналізатори, манекени, автоматичний зовнішній дефібрилятор, кровозупинні, перев'язувальні та іммобілізаційні засоби, а також засоби транспортування (евакуації) постраждалих тощо. Існуюче в ЗВО обладнання та технічне забезпечення дозволяє без будь-яких обмежень надавати повний обсяг практичних робіт за напрямом ОП, що робить цю ОП зразковою за даним критерієм. Також НПП розробляють унікальні практичні прилади на які мають патенти, і застосовують ці прилади в навчальному процесі (наприклад, універсальний радіаційний чемодан).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

НУЦЗ України забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах даної ОП, що встановлено ЕГ під час онлайн-візиту. Здобувачі вищої освіти мають можливість отримати інформацію із різних інформаційних джерел: офіційного веб-сайту (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/>); каналу Youtube (<https://www.youtube.com/channel/UC-DJWpwKUOG2vntMOzmbFGA>); соціальних мереж, таких як Facebook (<https://www.facebook.com/nuczu.edu.ua/>), Instagram (https://www.instagram.com/nuczu_ukraine/), у яких висвітлюється вичерпна інформація усім учасникам освітнього процесу. Читальні зали бібліотеки обладнані комп'ютерами. Бібліотека (<http://library.nuczu.edu.ua>) надає вільний доступ до своїх фондів, а також до платформ Scopus, Web of Science, електронного каталогу (<http://books.nuczu.edu.ua/load.php>), електронного репозитарію (<http://repositsc.nuczu.edu.ua/?locale=uk>). У гуртожитках є доступ до електронної бібліотеки. На сайті ЗВО знаходяться у відкритому доступі збірки наукових праць (архіви за роками) (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/nauka/zbirky-naukovykh-prats>), які стають у нагоді здобувачам (курсантам) під час написання курсових та кваліфікаційних робіт тощо. Під час огляду матеріально-технічної бази Університету ЕГ було продемонстровано комп'ютерні класи із сучасними комп'ютерами та доступом до мережі Інтернет, а НПП та здобувачі вищої освіти підтвердили необмежений доступ до цих ресурсів. Здобувачі та НПП користуються електронним розкладом Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/student>). Доступ до НМЗ у період дистанційного навчання реалізовано через платформу Moodle (<http://moodle.nuczu.edu.ua/course/index.php?categoryid=62>). Під час зустрічі з допоміжними підрозділами начальник Центру навчально-інформаційних технологій та телекомунікаційних систем Піксанов М зазначив про популярність використання дистанційної платформи та реалізацію переходу на нову версію Moodle 3.0.; доступ до матеріалів у електронній бібліотеці, репозитарію, сторінках кафедр тощо. Під час зустрічі ЕГ з фокус-групами (здобувачами та НПП) було висвітлено інформацію, що здобувачам вищої освіти також доступно використання приладів та обладнання на майданчиках для закріплення практичних навичок. Зі слів здобувачів вищої освіти, вони мають можливість безоплатно користуватися аудиторіями, лабораторіями та іншою інфраструктурою Університету, у гуртожитках та навчальних корпусах надається вільний доступ до мережі Інтернет, переважно за допомогою Wi-Fi.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище НУЦЗ України дозволяє задовольнити потреби і інтереси здобувачів вищої освіти даної ОП, воно є безпечним для їх життя та здоров'я, оскільки освітній процес враховує існуючі потенційні ризики і містить відповідні запобіжні заходи. Так, під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано наявність у приміщеннях з електроприладами вогнегасників, у навчальних аудиторіях – стаціонарного кран-комплекту з вогнегасником. Автоматичні системи знаходяться на етапі встановлення. Перед початком практичних занять та екскурсією здобувачам проводиться обов'язковий інструктаж. Здобувачі підтвердили цей факт під час інтерв'ювання (Соїна К., Шкурка О., Шестопалов А.). За безпечність освітнього середовища в ЗВО відповідають: служба охорони праці, відділ організації експлуатації нерухомого майна, медико-санітарна частина, сектор з питань запобігання та виявлення корупції тощо. У процесі навчання за ОП надається можливість займатись в спортивних секціях та творчих колективах. Здобувачі у разі потреби забезпечуються гуртожитком. За необхідності здобувачі можуть звернутися до сектору психологічного забезпечення (<https://tinyurl.com/9bsenf>), центру впровадження психотренінгових технологій, науково-дослідну лабораторію екстремальної та кризової психології (<http://extrpsy.nuczu.edu.ua>). Центром забезпечення якості освіти (ЦЯО) запроваджено опитування здобувачів ВО щодо якості освітнього процесу в ЗВО. За результатами опитування (2020-21 н.р.) із 481 респондентів за 10-тибальною шкалою відповіли: 10 - 354 здобувачі (74%) – задоволені процедурою інформування стосовно освітнього процесу впродовж навчального періоду; 382 особи (79%) – задоволені рівнем взаємодії з викладачами, якістю роботи деканату, керівництва факультету (<https://tinyurl.com/295hwy6m>). Потреби та інтереси здобувачів виявляє студентське самоврядування, що з'ясовано у відповідних фокус групах. Позитивною практикою НУЦЗ України експертна група відмічає запроваджений для учасників освітнього процесу сервіс «Що робити якщо винило питання стосовно:...» (<https://tinyurl.com/44k2seem>) навчального процесу, надання медичної чи психологічної консультації, соціальної підтримки здобувачів, фактів корупційних зловживань та ін. У даному сервісі у кожній рубриці описано алгоритм дій для здобувача з будь-яких сфер освітнього процесу. Зі слів здобувачів, їм дуже допомагає цей сервіс у процесі навчання. ЕГ також позитивно відмічає корисний сервіс «В допомогу курсантам та студентам» (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/osvita>), де розміщено інформацію щодо розкладу, ОП та проекти ОП, нормативні документи з освітньої діяльності, систему тестування OpenTEST 2 (<http://univer.nuczu.edu.ua/opentest2/>). Адміністрація НУЦЗ сприяє задоволенню потреб та інтересів здобувачів шляхом створення комфортних і безпечних умов, наданням вільного доступу до наявної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, наукової та виховної діяльності в межах ОП.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На основі інтерв'ювання здобувачів, представників студентського самоврядування, НПП, адміністративного персоналу, аналізу нормативних документів та сайту ЕГ встановила, що підтримка здобувачів за даною ОП є якісною та задовольняє потреби. Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів даної ОП здійснюється керівництвом, структурними підрозділами та, безпосередньо деканатом факультету цивільного захисту, кураторами й викладачами кафедр через індивідуальну взаємодію зі здобувачами та віртуальні сервіси. Зі слів здобувачів та представників самоврядування є дуже корисним вищезгаданий сервіс «Що робити якщо...» (<https://tinyurl.com/44k2seem>); ними згадано, що раз на місяць керівництво ЗВО і начальники кафедр з ними проводить зустрічі. Освітньо-інформаційна підтримка здобувачів здійснюється за допомогою корпоративного інформаційно-освітнього порталу (<http://univer.nuczu.edu.ua>); сайт університету (<https://nuczu.edu.ua/ukr>), дистанційної платформи Moodle (<https://tinyurl.com/4syubkjt>), електронних ресурсів бібліотеки (каталог, репозитарій) (<http://library.nuczu.edu.ua>); соціальних мереж (<https://www.facebook.com/nuczu.edu.ua>, https://www.instagram.com/nuczu_ukraine). Щодо соціальної та матеріальної підтримки в НУЦЗ України запроваджено систему стимулювання здобувачів за активну діяльність є нарахування додаткових балів, що впливають на стипендію. Зі слів здобувачів, до вирішення соціально-побутових проблем активно долучається студентське самоврядування (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/samovriaduvannia/informatsiia-prodiialnist>). Психологічну підтримку здобувачам надають: сектор психологічного забезпечення, центр впровадження психотренінгових технологій, науково-дослідна лабораторія екстремальної та кризової психології. Для підтримки здоров'я здобувачів в Університеті працює медично-санітарна частина. Задля покращення якості освіти центром забезпечення внутрішньої якості освіти запроваджено проведення опитування здобувачів освіти щодо якості освітнього процесу в ЗВО (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/osvita/systema-zabezpechennia-iakosti-osvity/96-osvitnia-diialnist/3625-opituvannya-uchasnikiv-osvitnogo-protsesu-stejkkholderiv-ta-jikh-rezultati>). Здобувачі даної ОП повністю задоволені діяльністю факультету, кафедр та Університету в цілому, що підтверджено під час онлайн-зустрічей та результатами анкетувань (<https://tinyurl.com/295hwy6m>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ЗВО нормативно врегульовано рівні права та рівні можливості для осіб з особливими потребами. Так, у нормативних документах НУЦЗ України відображено реалізацію права на освіту особами з особливими освітніми потребами: «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у НУЦЗ України» (<https://tinyurl.com/ye9rcfyu>); Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в НУЦЗ України – р.7 (<https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/abiturienti/pravila/pravila2021-2.pdf>). В Університеті створена можливість доступу до навчальних приміщень маломобільним групам населення, обладнані пандуси. Наразі за даною ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються. Як засвідчив викладач Каріков С. для здобувачів з особливими освітніми потребами (молоді мами, працевлаштовані тощо) є можливість навчатися за індивідуальним планом. Процедура передбачає подачу подання, яке на першому етапі розгляду погоджується на засіданні вченої ради відповідного факультету і після цього надається на розгляд Вченій раді Університету (перед початком нового семестру). За результатами зустрічей з фокус-групами, експертна група констатує, що в Університеті створені умови для навчання категорії осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що в НУЦЗ України існує чітка і зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (КС) (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, гендерною нерівністю та/або корупцією тощо), яких дотримуються учасники освітнього процесу під час реалізації ОП. Вирішення конфліктних ситуацій урегульовано документом: «Політика попередження і боротьби з переслідуванням, сексуальними домаганнями, дискримінацією та зловживанням владою в НУЦЗ України» (<https://tinyurl.com/yeaclkvx>), де чітко описано процедури подання письмової скарги та створення комісії щодо урегулювання конфлікту. Позитивною практикою є діяльність сектору з питань запобігання та виявлення корупції (<https://tinyurl.com/yhxg7njq>); у розділі сайту «Запобігання корупції» (<https://tinyurl.com/47mamr46>) опубліковано новини; законодавчі акти; методичні матеріали з питань запобігання корупції; Антикорупційну програму ДСНСУ та ін. В ЗВО проводяться різноманітні заходи за цим напрямом (<https://tinyurl.com/yzb9lo6j>). ЕГ позитивно відмічає діяльність центру гендерної освіти, який проводить різні заходи з питань дискримінації та гендерної рівності; у розділі сайту «Гендерна політика» (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/genderna-polityka>) представлено нормативну базу, архів подій, контакти, рубрику «Повідом про дискримінацію» (<https://tinyurl.com/yzvb2cbn>) тощо; призначено позаштатного радника з гендерних питань (<https://tinyurl.com/yjsys8m2>). Під час бесіди фахівець центру Богомазова С. розповіла про процедуру подання скарги (усна, письмова, особисте звернення до фахівця), журнал звернень. Зі слів присутніх у фокус-групах до вирішення конфліктних ситуацій також залучається: сектор психологічного забезпечення та юридичний сектор. У відкритому доступі є «Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності особового складу університету» (<https://tinyurl.com/yjkwme7q>). Під час зустрічі з ЕГ здобувачами вищої освіти зазначено про відсутність випадків конфліктних ситуацій на даній спеціальності; про діяльність сектору антикорупційної діяльності; існування скриньки довіри; ознайомлення усіх учасників Кодексу академічної доброчесності та дотримання принципів, що визначені в ньому. В той же час і викладачі засвідчили ЕГ про їх

ознайомленість з процедурою вирішення конфліктних ситуацій та регулярне проведення обговорення питань стосовно недопустимості корупційних дій. На головній сторінці сайту ЗВО є рубрики «Повідом про корупцію/Очищення влади». Отже, ЕГ підтверджує чітку і зрозумілу політику ЗВО у вирішенні конфліктних ситуацій. Випадків виникнення КС в ЗВО, зокрема на даній ОП не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: 1. НУЦЗ України має досить потужні матеріально-технічні ресурси, повністю укомплектовані спеціалізовані лабораторії та аудиторії з усім необхідним обладнанням, великою різноманітністю навчальних стендів, манекенів, спецодягу та мультимедіа тощо. 2. Унікальністю НУЦЗ України є навчальний полігон та навчальний майданчик на яких є можливість імітувати небезпечні ситуації в реальних умовах («Зруйнована будівля», «Повітряне судно», «Навчальна водойма», «Зона ДТП», тренажер «Лабіринт», «Житлова зона», «Промислова зона», «Навчальна вежа», манеж для висотної підготовки та ін.). 3. Унікальними на полігоні є «Смуга психологічної підготовки рятувальника» та сучасний вогневий тренажер контейнерного типу, який дозволяє організувати навчання за Європейськими принципами та підходами. 4. Існуюче в ЗВО обладнання та технічне забезпечення дозволяє без будь яких обмежень надавати повний обсяг практичних робіт за напрямом ОП. Позитивні практики: 1. Розроблено спеціальні програмні 3D онлайн-тренажери для імітації різних ситуацій та прийнятті рішень. 3. Створено віртуальний сервіс «Що робити якщо винило питання стосовно:...», учасники освітнього процесу можуть знайти інформацію щодо навчального процесу, надання медичної чи психологічної консультації, соціальної підтримки здобувачів, фактів корупційних зловживань та ін. 4. Створено віртуальний сервіс «В допомогу курсантам та студентам», де розміщено інформацію щодо розкладу, ОП, нормативні документи з освітньої діяльності, систему тестування OpenTEST 2 тощо. 5. За необхідності здобувачі можуть звернутися до сектору психологічного забезпечення, центру впровадження психотренінгових технологій, науково-дослідну лабораторію екстремальної та кризової психології. 6. Задля регулювання конфліктних ситуацій в НУЦЗ України створено сектор з питань запобігання та виявлення корупції. 7. Раз на місяць керівництво ЗВО і начальники кафедр з проводять зустрічі зі здобувачами вищої освіти ОП. 8. В НУЦЗ України запроваджено систему стимулювання здобувачів за активну діяльність (нарахування додаткових балів, що впливають на стипендію). 9. Профілактична та ознайомча діяльність сектору з питань запобігання та виявлення корупції. 10. Проведення заходів з питань дискримінації та гендерної рівності центром гендерної освіти Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: відсутні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на повну відповідність ОП критерію 7 та прийнявши до уваги виявлені сильні сторони та позитивні практики (наявні достатньо потужні матеріально-технічні ресурси; на сучасному рівні укомплектовані спеціалізовані лабораторії; існує навчальний полігон з інноваційними ресурсами /«Смуга психологічної підготовки рятувальника» та сучасний вогневий тренажер контейнерного типу та ін./; розроблені і застосовуються інноваційні 3D програмні тренажери для імітації різних ситуацій та прийняття рішень; для здобувачів освіти існує відкритий доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО; забезпечено освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів освіти; проводиться активна діяльність у сфері запобігання корупції та гендерної нерівності; за ОП існує обладнання та технічне забезпечення, яке дозволяє без будь яких обмежень надавати повний обсяг практичних робіт за напрямом ОП та ін.) ЕГ прийшла до висновку, що ОП є зразковою за даним критерієм і тому відповідає рівню А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЕГ встановлено, що в НУЦЗ України існують процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, які регулюють нормативні документи Університету: «Положення про освітні програми НУЦЗ України» (<https://tinyurl.com/u36szyvp>), «Положення про систему забезпечення НУЦЗ України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)» (<https://tinyurl.com/ffd7wwwx6>). Проте, аналіз документів ЗВО показав, що в них недостатньо розкриті механізм та процедура залучення до розробки ОП зацікавлених сторін (наприклад, роботодавців) тощо. За результати аналізу нормативних документів та зустрічей з фокус-групами, ЕГ з'ясувала, що ОП переглядається та оновлюється раз на рік, згідно п.4.1. «Положення про освітні програми...», де вказується про необхідність щорічного моніторингу та перегляду ОП, яку проводить проектна група за участі навчально-методичного центру, здобувачів вищої освіти, представників студентського самоврядування та ради молодих вчених, випускників, роботодавців та інших стейкгоल्дерів. ЕГ зафіксувала, що ОП переглядалася у 2019 р. через введення Стандарту вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», затвердженого і введеного в дію Наказом МОН від 29.10.2018 р. № 1170 (рішення вченої ради університету, протокол №10 від 13.06.2019 р.). Наступний перегляд відбувся на початку 2020 року. Підтвердженням перегляду ОП є протоколи засідань Студентської Ради факультету цивільного захисту (протокол від 04.02.2020 р. №1 та протокол від 23.02.2021 р. №11) та протоколи засідань Вченої ради факультету цивільного захисту (протокол від 17.05.2019 р. №9, протокол від 13.03.2020 р. №7; протокол від 22.07.2020 р. №11, протокол від 25.03.2021 р. №7). Зі слів начальника відділу внутрішнього забезпечення якості освіти (ВЗЯО) Уварова Ю., з початку роботи відділу (січень 2020 р.) було здійснено перегляд усіх ОП в ЗВО на основі результатів онлайн-опитування стейкгоल्дерів (<https://tinyurl.com/yzt3vcpd>). Такий підхід, щодо збору пропозицій до оновлення ОП досить ефективний і показав свою результативність. На даний момент проходить громадське обговорення проекту ОП 2021 року. На сайті ЗВО представлено тільки діючі ОП 2020 р., та проект ОП 2021 для обговорення, але відсутні редакції ОП попередніх років. Тому, на думку ЕГ, варто було б їх представити, та розглянути можливість створення архіву щодо змін ОП. Зустрічі з фокус-групами зацікавлених сторін підтвердили інформацію стосовно щорічного перегляду ОП, учасники висвітлили свої пропозиції, які надавались і були враховані, що підтверджено вищезазначеними протоколами.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно нормативних документів: «Положення про освітні програми НУЦЗ України» (<https://tinyurl.com/u36szyvp>) п.4.2 – здобувачі вищої освіти залучаються до моніторингу, перегляду та закриття ОП у формі щорічного опитування; через участь у громадському обговоренні ОП, яке представлено на сайті ЗВО через вкладку «Обговорення проектів освітніх програм», де відображаються усі звернення, які включені до обговорення робочою групою; Статуту НУЦЗ України (<https://tinyurl.com/3jxhbevmv>) – 4.11. – «До складу Вченої ради факультету входить голова ради студентського (курсантського, слухацького) самоврядування факультету», таким чином здобувачі вищої освіти залучаються до обговорення ОП на засіданнях. За аналізом вище зазначених протоколів засідання Студентської ради, робочої групи зі спеціальності 263 «Цивільна безпека», Вченої ради факультету, ЕГ підтверджує, залучення здобувача вищої освіти з курсу Медведєвої Діана до перегляду та оновлення ОП. Під час інтерв'ювання здобувачів та студентського самоврядування, ЕГ також пересвідчилася у їх залученні до процесу перегляду та модернізації ОП. Так, наприклад, за ініціативи студентства було внесені наступні зміни до ОП: 1) перенесено дисципліни «Професійна підготовка рятувальника» та «Рятувальна та загальна фізична підготовка» до обов'язкового блоку; 2) введено до вибіркових дисциплін – дисципліни гендерного спрямування; 3) збільшено практичну складову освітнього процесу. За словами новообраної голови студентського самоврядування Мироненко А. та її заступника Поповича В. у засіданнях Вченої ради факультету представлено одне місце здобувачам, тоді як у Вченій раді університету – три. Зі слів Поповича В. керівництво закладу сприяє розвитку та виконанню всіх обґрунтованих вимог наданих здобувачами вищої освіти. Наприклад, щодо; збільшення кількості практичних занять із фахових дисциплін на об'єктах різних галузей, проведення дискусій із фахівцями практичної сфери, поглиблення викладання фахових питань за різними галузями, що враховано у вигляді організації віртуальних виїзних занять на підприємства з використанням 3D-турів. Відділом ВЗЯО проводиться опитування. На даний момент вже пройдено опитування стосовно якості освітнього середовища, проте запроваджено багато анкет для проведення опитування, які ще на стадії впровадження, результати відображені на сторінці сайту «Система забезпечення якості освіти» у рубриці «Опитування учасників освітнього процесу (стейкгоल्дерів) та їх результати» (<https://tinyurl.com/kc68rydh>). Також на сайті кафедр у рубриці «Освітні програми (гаранти)» представлені результати опитування за кожною з ОП (<http://cz.nuczu.edu.ua/images/npd/opros.pdf>). З огляду на вищезазначене, ЕГ констатує, що в НУЦЗ України існує процедура обговорення освітніх програм зі здобувачами вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ процесі спілкування зі стейкгольдерами та за результатами аналізу документів ЗВО встановила, що роботодавці дійсно залучаються до перегляду ОП та висловлюють пропозиції щодо їх удосконалення з урахуванням інновацій у сфері діяльності ДСНС, сучасних потреб ринку освітніх послуг тощо. Залучення роботодавців до оновлення ОП (Губарь О. – начальник відділу техногенної безпеки Управління запобігання надзвичайних ситуацій ГУ ДСНС України у Харківській обл.; Шаруда О. – начальник Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Головного управління ДСНС України у Донецькій обл.; Лепський О. – начальник Головного Управління ДСНС

України у Запорізькій обл.) підтверджують протоколи засідань робочої групи зі спеціальності 263 «Цивільна безпека» (протокол від 10.02.2020 р. №3; протокол від 25.03.2021 р. №6), протоколи засідань Вченої ради факультету цивільного захисту (13.03.2020 р. №7; 22.07.2020 р. №11). Серед наданих пропозицій: 1) винести в обов'язковий блок ОПП дисципліни «Професійна підготовка рятувальника» та «Рятувальна загальна фізична підготовка»; 2) посилити спеціальні (фахові) компетентності та результати навчання ЗВО у бік практичної направленості та підрозділів ДСНС; 3) збільшити загальний обсяг ОНП з 47 до 53 кредитів; збільшити кількість кредитів для ОК 6 «Педагогічна практика» з 3 до 6 кредитів; змінити термін проведення ОК 6 «Педагогічна практика» з 5 семестру на 6 семестр підготовка тощо. Зазначені пропозиції були враховані. Зі слів роботодавців спеціальності 263 «Цивільна безпека», вони також приймають активну участь у оновленні ОП, через спілкування з викладачами і здобувачами під час проходження виробничої практики на підприємствах, зустрічей на конференціях, де надають свої пропозиції щодо впровадження нових дисциплін, чи оновлення їх робочих програм для формування у здобувачів певних практичних навичок та компетентностей. Також роботодавці (Зінченко О., Шутило Р., Андреев А., Кукава Р. та ін.) залучаються до участі у наукових конференціях, круглих столах, проведенні лекційних та практичних занять для здобувачів (Губарь О.). У ході зустрічі із роботодавцями ЕГ переконалася, що між НУЦЗ України і зовнішніми стейкхолдерами налагоджена постійна тісна співпраця, яка сприяє покращенню ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У НУЦЗ України існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Зустрічі ЕГ з фокус-групами випускників засвідчили про тісну взаємодію зі випускниками, у тому числі спілкування через віртуальні сервіси. На запит ЕГ, гарант ОП надав інформацію щодо розподілу та працевлаштування випускників з 2018 по 2020 р.р. включно. Надана інформація свідчить про те, що попит на випускників ОП існує (основний роботодавець – ДСНС України). Під час інтерв'ювання здобувачів ними було засвідчено, що ймовірно місце роботи можна знайти під час проходження практики, також завдяки тісному зв'язку з випускниками. В цьому здобувачам допомагає рубрика «Працевлаштування» на сторінці сайті факультету цивільного захисту є (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/pratsevlashtuvannya-vipusknikiv>), де випускники розповідають як працевлаштуватись; також студенти зазначили, що працевлаштуватись можна під час проходження закордонного стажування (Франція, Польща). На сайті факультету цивільного захисту у рубриці «Працевлаштування» є вкладка «Випускники факультету на практичній роботі» (<https://tinyurl.com/csmtdtnfp>), що додатково підтверджує існування практики взаємодії з випускниками та прослідковування їх кар'єрного шляху. Також в НУЦЗ України існує Рада ветеранів (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/rada-veteraniv>) головною метою, якої є сприяння провадженню культурної, освітньої, наукової діяльності ветеранів і пенсіонерів Університету, вираженню їх волі щодо побудови правової держави та демократичного суспільства, забезпеченню соціальної справедливості, пріоритету загальнолюдських цінностей, захисту законних прав, соціальних, національно-культурних, вікових та інших спільних інтересів своїх членів. Також існує і сайт випускників (<http://vp.nuczu.edu.ua/uk/>), де наведені спогади, історії відомих випускників їх біографія, нагороди, досягнення. Свідченням турботи Університету про своїх випускників є улаштування регулярних зустрічей для спогадів та обговорення службового та й життєвого досвіду. Спілкування ЕГ з роботодавцями підтверджує потребу у фахівцях даної спеціальності та готовність до працевлаштування випускників не тільки у органах і підрозділах ДСНС, а і органах державної влади та місцевого самоврядування та ін. Таким чином, ЕГ констатує, що НУЦЗ України активно працює у напрямку збирання, аналізу та врахування інформації щодо працевлаштування своїх випускників та їх подальшого кар'єрного зростання.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що система внутрішнього забезпечення якості в НУЦЗ України діє відповідно до «Положення про систему забезпечення НУЦЗ України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)» (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/osvita/systema-zabezpechennia-iakosti-osvity>) та «Нормативних документів із забезпечення якості вищої освіти в університеті» (<https://tinyurl.com/4wxerrzr>), забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми, що підтверджено, зокрема вчасним реагуванням системи якості вищої освіти на виявлені недоліки під час попередніх експертиз ОП чи зауваження зацікавлених сторін та інших груп з контрольних перевірок. Наприклад, на основі попередніх зауважень експертних груп, в НУЦЗ України було створено відділ внутрішнього забезпечення якості освіти та налагоджено зворотній зв'язок зі стейкхолдерами (подання пропозицій чи зауважень через сервіс на сайті закладу), щодо ОП – збільшено практичну складову тощо. Зі слів начальника відділу Уварова О. освітній процес постійно моніториться для своєчасного виявлення недоліків та їх швидкого усунення створено декілька різних онлайн сервісів: «Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в НУЦЗ України» (<https://tinyurl.com/kc68rydh>), «Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми», «Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання та навчання за окремою навчальною дисципліною», «Опитування випускників щодо якості наданих їм освітніх послуг», «Опитування роботодавців», «Опитування науково-педагогічних працівників щодо внутрішнього забезпечення якості освіти в НУЦЗ України». Повна інформація щодо опитувань міститься у розділі «Опитування учасників освітнього процесу (стейкхолдерів) та їх результати» (<https://tinyurl.com/5h52srp7>). Крім того, проводиться на постійній основі: моніторинг результатів оцінювання здобувачів вищої освіти (<https://nuczu.edu.ua/ukr/osvita/systema-zabezpechennia-iakosti-osvity/96-osvitnia-diialnist/3739-rezultati-otsinyuvannya-zdobuvachiv-vishchoji-osvity>); відслідковування наказів ДСНС України та МОН

України (<https://nuczu.edu.ua/ukr/osvita/normativno-pravova-baza-nutszu>); співпраця з міжнародними партнерами на основі різного роду зустрічей та семінарів (<https://nuczu.edu.ua/ukr/materialy-mizhnarodnykh-seminariv>); розробка річного плану заходів щодо удосконалення освітнього процесу (https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/plan.pdf). Таким чином, ЕГ переконалась, що система забезпечення якості вищої освіти НУЦЗ України здатна вчасно реагувати на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Аналіз звітів експертних груп про результати акредитаційної експертизи освітніх програм НУЦЗ України та висновків ГЕР, які розміщені на сайті Університету у підрозділі «Акредитація освітніх програм» розділу «Система забезпечення якості освіти» (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/osvita/systema-zabezpechennia-iakosti-osvity/96-osvitnia-diialnist/3382-akredytatsiia-osvitnikh-program>), показав, що ЗВО систематично проводить їх аналіз та впроваджує заходи щодо ліквідування виявлених недоліків і слабких сторін, а також максимально використовує надані рекомендації. Зокрема ЕГ визначила, що із 72 зауважень з минулих акредитацій ОП 43 вже виконані, а 29 у процесі виконання. До найбільш вагомих досягнень ЗВО у результаті проведеної роботи слід віднести створення онлайн анкетування зацікавлених сторін, удосконалення процедури перезарахування результатів навчання у неформальній освіті, удосконалення процедури вирішення конфліктних ситуацій, розроблення силабусів навчальних дисциплін та створення відділу забезпечення якості освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ пересвідчилася, що учасники академічної спільноти активно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП, що було підтверджено під час зустрічей із викладачами та здобувачами. Серед них проводяться опитування, проходять громадські обговорення щодо актуальних проблем даної ОП; відбуваються засідання кафедр, робочих груп спеціальності 263 «Цивільна безпека», вчених рад факультетів, університету, на яких обговорюються питання якості освіти та процедури її забезпечення. Під час зустрічей з фокус-групами, учасники освітнього процесу показали обізнаність з діючим «Кодексом академічної доброчесності НУЦЗ України» (https://www.nuczu.edu.ua/images/topmenu/normativna_baza/kodeks/Kodeks_Akadem_dobrochesn_NUCZU1.pdf) та підтвердили намагання ЗВО підтримки високої культури якості освіти. Наприклад, через активну участь у обговоренні та покращенні ОП або шляхом проведення зустрічей з академічною спільнотою, конференцій, семінарів, студентських конкурсів, що постійно висвітлюються в новинах ЗВО (<https://nuczu.edu.ua/ukr/nutszu/arkhiv-novyn>), чи формування певного позитивного світогляду через забезпечення регулярних зустрічей з керівним складом ЗВО. Важливою ланкою цього процесу є і залучення ветеранів ДСНС України, які діляться і передають молоді власний досвід. Також існує практика участі у патріотичних заходах, організації днів НАТО, які сприяють підвищенню рейтингу ЗВО. Такий підхід до освітньої діяльності в цілому в Університеті сприяє і розвитку та удосконаленню ОП. Отже, аналіз нормативної документації ЗВО, знайомство з їх сайтом, спілкування з фокус-групами дозволило ЕГ визначити, що в НУЦЗ України сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: 1. В НУЦЗ України існує Рада ветеранів головною метою, якої є сприяння провадженню культурної, освітньої, наукової діяльності ветеранів і пенсіонерів Університету, вираженню їх волі щодо побудови правової держави та демократичного суспільства, що сприяє передачі відповідного досвіду майбутнім фахівцям. 2. Забезпечення постійного моніторингу кращих розробок міжнародних партнерів, які рекомендують до запровадження в освітній процес. 3. Практика формування позитивного світогляду всіх учасників освітнього процесу через проведення регулярних зустрічей з керівним складом ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: 1. В документах ЗВО недостатньо розкриті механізм та процедура залучення до розробки ОП зацікавлених сторін. 2. На сайті ЗВО представлено тільки діючі ОП 2020 р., та проєкт ОП 2021 для обговорення, але відсутні редакції ОП попередніх років. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Удосконалити документи ЗВО в частині залучення до розробки ОП зацікавлених сторін (механізм та процедура). 2. Представити на сайті редакції ОП попередніх років, розглянути можливість створення архіву змін.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня діяльність за ОП загалом відповідає Критерію 8, оскільки: НУЦЗ України послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; студентське самоврядування та здобувачі вищої освіти є повноцінними партнерами у всіх процесах забезпечення якості освітніх програм; до процесу оновлення ОП безпосередньо залучаються роботодавці та академічна спільнота; на факультеті цивільного захисту підтримуються тісні зв'язки з випускниками; основним роботодавцем для випускників даної спеціальності є ДСНС України; система забезпечення якості закладу вищої освіти постійно удосконалюється; в Університеті налагоджена ефективна співпраця між всіма учасниками освітнього процесу, що говорить про існування корпоративної культури якості. Загалом, експертна група констатує достатній рівень дотримання вимог за критерієм 8 і, з огляду на наявні незначні недоліки (в документах ЗВО недостатньо розкриті механізм та процедура залучення до розробки ОП зацікавлених сторін; відсутні редакції ОП попередніх років), оцінює цей критерій за рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

За результатами аналізу нормативно-правових документів НУЦЗ України та зустрічей з фокус-групами ЕГ встановлено існування чітких та зрозумілих правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Також усі нормативні документи закладу є у відкритому доступі на офіційному веб-сайті. До таких документів належать: «Статут НУЦЗ»; «Правила внутрішнього розпорядку», «Колективний договір»; «Положення про організацію освітнього процесу в НУЦЗ України»; «Правила прийому до НУЦЗ України у 2021 році»; «Положення про систему забезпечення НУЦЗ якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)»; «Кодекс академічної доброчесності»; «Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти НУЦЗУ на академічну мобільність» та ін. документи, які були зазначені у цьому звіті. Всі нормативно-правові документи розташовані на сайті Університету у декількох вкладках – розділ «НУЦЗ» підрозділи «Нормативна база» (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/nutszu>) і «Інформація про діяльність» (<https://tinyurl.com/yhlje7ty>); розділ «Освітня діяльність» підрозділ «Нормативні документи з освітньої діяльності» (<https://tinyurl.com/yee832ap>). У процесі аналізу ЕГ виявила деякі недоліки у скан-копіях представлених документів. Так, наприклад, Наказ про введення в дію «Положення про організацію освітнього процесу...» не містить підпис ректора (<https://tinyurl.com/ygbyx2zs>); «Правила внутрішнього розпорядку» не містить також підпис ректора; «План основних заходів НУЦЗ України на 2020-2021 навчальний рік» (<https://tinyurl.com/yfpjhut5>) не містить дати затвердження та підпис ректора тощо. На сайті факультету цивільного захисту (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/>) представлено достовірну інформацію про факультет, його структуру; спеціальності; працевлаштування випускників; є окремі розділи «Абітурієнтам» та «Здобувачам тощо. Проте виявлено, що англійська версія сайту відрізняється від української на рівні Університету та факультетів (<http://cz.nuczu.edu.ua/en/>), тому сайт потребує удосконалення, враховуючи той факт, що на ОП можуть згідно Правил прийому навчаються здобувачі-іноземці. Зі слів здобувачів та курсантів, інформація щодо їх прав і обов'язків систематично доводиться до відома куратором, викладачами, гарантом ОП, начальником кафедри, деканом факультету, структурними підрозділами, органами студентського самоврядування тощо. З огляду на наведене, експертна група вважає, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими та доступними для них. Під час інтерв'ювання фокус-груп, ЕГ пересвідчилася, що всі учасники освітнього процесу мають доступ до нормативно-правової бази, обізнані про свої права і обов'язки та дотримуються їх.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

У результаті спілкування експертної групи зі стейкхолдерами встановлено, що НУЦЗ України своєчасно оприлюднює на офіційному сайті проект освітньої програми з метою обговорення, отримання пропозицій чи зауважень від заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Проекти усіх ОП, що реалізуються в НУЦЗ України представлено у підрозділі «Освітні програми та проекти освітніх програм» розділу «Освітня діяльність» (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/osvita/osvitni-prohramy>). В кінці цієї сторінки представлено інформацію про гарантів ОП у вкладці «Контакти для звернень з питань освітніх програм» (<https://tinyurl.com/yz22hwx5>). Також було

визначено, що Університет започаткував практику безперервного обговорення проектів освітніх програм. З цією метою на сайті ЗВО створена вкладка «Обговорення проектів освітніх програм», де через функціонал «Текст повідомлення» - можна надіслати пропозиції та зауваження до ОП, а через «Повідомлення» - проглянути вже надані стейкголдерами пропозиції до ОП. Разом з цим на сторінці «Освітні програми та проекти освітніх програм» сайту Університету надаються лише контактні дані гарантів ОП і не можна автоматично (за допомогою технічного програмного функціонала) подати зауваження чи пропозиції стейкголдерам, також там не надано посилання на сторінки факультетів, де розміщено функціонал «Обговорення проектів освітніх програм». Проект ОП «Цивільний захист» (<https://tinyurl.com/yekt7vgn>) також представлений на сайті кафедри наглядово-профілактичної діяльності у розділі «Освітні програми (гаранти)» (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/op-npd>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група встановила, що НУЦЗ України на своєму веб-сайті (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/>) своєчасно оприлюднює достовірну інформацію про ОП (включаючи її мету, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкголдерів) та суспільства. Діючі освітні програми, що реалізуються в НУЦЗ висвітлені до ознайомлення у підрозділі «Освітні програми та проекти освітніх програм» розділу «Освітня діяльність» (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/osvita/osvitni-programy>), де представлено освітні програми спеціальності 263 «Цивільна безпека». На сторінці приймальної комісії у розділі Правила прийому представлено «Перелік освітніх програм, за якими планується здійснювати набір на навчання» (<https://www.nuczu.edu.ua/ukr/pravyula-priyomu>), для ознайомлення абітурієнтів 2021 року. На сайті факультету цивільної безпеки також розміщено інформацію про «ОП Цивільний захист» у розділі «Спеціальності» – «Бакалавр» (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/spetsialnosti>); та на рівні кафедр – у розділі «Освітні програми (гаранти)» (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/op-npd>). Освітні компоненти у відкритому доступі розміщені на сторінці кафедри наглядово-профілактичної діяльності у розділі «Силабуси кафедри» (<http://cz.nuczu.edu.ua/uk/nav-dus-npr>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: 1. Подання пропозицій чи зауважень до проектів освітніх програм здійснюється через функціонал «Обговорення проектів освітніх програм», де відображаються усі звернення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: 1. Деякі оприлюднені на сайті Університету його нормативні документи мають технічні недоліки (надано pdf-файл документу без печатки, підпису, дати тощо). 2. Англійська версія сайту відрізняється від україномовної на рівні Університету та факультетів. 3. На сторінці «Освітні програми та проекти освітніх програм» сайту Університету надаються лише контактні дані гарантів ОП і не можна автоматично (за допомогою технічного програмного функціонала) подати зауваження чи пропозиції стейкголдерам, також там не надано посилання на сторінки факультетів, де розміщено функціонал «Обговорення проектів освітніх програм». Рекомендації щодо удосконалення: 1. Проаналізувати оприлюднені на сайті Університету нормативно-правові документи з метою усунення технічних помилок. 2. Оновити та наповнити англійську версію сайту ЗВО. 3. Розглянути можливість узгодити між собою сторінки, де розміщені освітні програми, проекти та функціонал «Обговорення проектів освітніх програм» з метою створення умов подання пропозицій зацікавленими стейкголдерами з будь-якої сторінки, де представлено інформацію про ОП (або перехід на відповідну сторінку).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на те, що в Університеті існує чіткість, відкритість та зрозумілість правил та процедур, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, процедури і веб-сайт Університету відповідають вимогам інформативності, публічності та відкритості, якісно налагоджений зворотній зв'язок зі стейкголдерами, а виявлені

недоліки (наявність деяких технічних недоліків у оприлюднених документах ЗВО, невідповідність англomовної та україномовної версій веб-сайту та недолік взаємозв'язку сторінок сайту при подачі пропозицій і зауважень до ОП) мають технічний характер, а також не є критичними і можуть бути усунені у короткій термін, експертна група дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» відповідає критерію 9 за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бородіна Наталія Анатоліївна

Члени експертної групи

Чеберячко Сергій Іванович

Гунченко Оксана Миколаївна

Тарнавський Андрій Богданович

Вакал Юлія Сергіївна